

TAPIOLA-RYHMÄ

Tapiola-ryhmä tarjoaa vakuutus-, pankki-, säästö- ja sijoittajapalveluja. Tapiola on vakuutuksenottajien omistama yhtiöryhmä, johon kuuluu neljä vakuutusyhtiötä (Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola ja Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola), Tapiola Pankki Oy sekä sen tytäryhtiö Tapiola Varainhoito Oy sekä Tapiola – ryhmän kiinteistösijoitus- ja johtamispalvelutoimintaa harjoittava Kiinteistö-Tapiola Oy.

VAHINKOVAKUUTUS- JA PANKKI- SEKÄ SIJOITUSPALVELUTOIMINTA; HENKIVAKUUTUSTOIMINTA JA KIINTEISTÖLIIKETOIMINTA

PALVELUJEN KEHITTÄMINEN

Tapiola-ryhmän henkilöasiakkaiden uusi etuohjelma, Omaetu, otettiin asteittain käyttöön marraskuun 2007 alusta. Kesäkuun 2008 alussa uuden etuohjelman kahden ylimmän etutason alennusprosentteja korotettiin. Etuohjelmasta on tehty keskittävälle asiakkaalle Suomen paras ja edullisin vaihtoehto, korkein etutaso tuo 17 prosentin alennukset jo pelkästään vahinkovakuutuksista. Tapiolan henkilöasiakkaat saavat jatkossa etuja vahinkovakuutusten maksuista ja säästövakuutusten hoitokuluista, pankin korttien vuosimaksuista sekä verkkopalvelun kuukausimaksuista ja rahastojen merkintäpalkkioista. Etuohjelman muutos kosketti lähes miljoonaa suomalaista. Uuden etuohjelman piiriin kuuluvat sekä vanhat että uudet asiakkaat. Mitä enemmän asiakas keskittää asiointiaan Tapiolaan, sitä paremmat edut hän saa. Uusi etuohjelma palkitsee erityisesti asiakassuhteen laajuudesta. Tapiola-ryhmän henkilöasiakkaat saavat vakuutuksistaan uudet edut automaattisesti vuoden 2008 aikana. Edut tulevat vakuutus sopimukseen pääeräkuukausittain, vakuutuskauden vaihtuessa. Uusiin vakuutus sopimuksiin edut tulivat heti 1.11.2007 alkaen. Myös Tapiola Pankin palvelumaksuista ja rahastojen merkintäpalkkioista annettavat edut on saanut marraskuun 2007 alusta saakka.

Tapiola on valittu jo kuudennen kerran peräkkäin Suomen luotetuimmaksi vakuutusyhtiöksi Valittujen Palojen teettämässä tutkimuksessa. Tapiola sai omassa kategoriassaan Suomessa yli 30 prosenttia maininnoista. Tutkimuksen mukaan Tapiolaan luottivat muita useammin alle 50-vuotiaat sekä vastaajat, joiden taloudessa on alle 16-vuotiaita lapsia. Tutkimuksella mitattiin mm. tuotemerkkien hinta-laatusuhdetta ja tuotekuvaa. Tutkimus selvitti, mitkä ovat kyselyyn vastanneiden mielestä luotetuimmat tuotemerkit 37 eri tuoteryhmässä. Tutkimuksessa kysyttiin luotetuinta tuotemerkkiä avoimella kysymyksellä. Ensiksi vastaajat kertoivat, mikä on heidän mielestään luotetuin tuotemerkki ja sen jälkeen he arvioivat sen neljää eri ominaisuutta asteikolla 1-5. Nämä ominaisuudet ovat laatu, hintansa arvoinen, vahva tuotokuva ja kuluttajien tarpeiden ymmärtäminen. Tutkimus tehtiin nyt kahdeksatta kerran 16 Euroopan maassa. Tutkimukseen tuli kaikkiaan noin 24 000 vastausta. Suomessa kyselyyn vastasi 1 400 henkilöä, jotka muodostavat edustavan otoksen suomalaisista.

Talouselämä- lehden (11.4.2008) huhtikuussa julkaisemalta Parhaat rahastot -listalta löytyy peräti viisi Tapiolan sijoitusrahastoa. Listalle pääsivät Tapiola Suomi, USA, Japani, Kehittyvät Markkinat sekä 2010 -rahastot. Näistä Tapiola USA ja Japani olivat vertailuryhmiensä ykkösiä. Osakekurssien laskiessa Tapiolan rahastotkaan eivät ole välttyneet miinusmerkkisiltä tuottoluvuilta, mutta suhteellisesti ne ovat pärjänneet monia kilpailijoitaan paremmin.

Toyota ja Tapiola solmivat sopimuksen yhteistyöstä, jossa tuotetaan asiakkaille räätälöityjä Toyota-vakuutus- ja korvauspalveluita. Uusi vakuutus tarjoaa markkinoiden laajimman turvan Toyota-autoilijalle. Lisäksi palveluun tulee erityispiirteitä. Tapiola-ryhmä tuottaa myös vakuutuspalvelun räätälöidysti. Asiakkaita palvelee omassa Toyota-puhelinpalvelussa niin vakuutus- kuin korvausasioissa. Palveleva henkilöstö erikoistuu Toyota-asiakkaiden hoitamiseen. Sekä Toyota että Tapiola uskovat, että erityisesti asiakkaat hyötyvät yhteistyöstä. Molemmilla yrityksillä on tavoitteena tarjota asiakkaalleen laadukasta kokonaispalvelua. Toyota-vakuutus on osa Tapiolan keskittämisohjelman, joten asiakkaat saavat osansa myös Tapiolan keskittämiseduista.

Tapiolan rahastojen merkintäpalkkiot laskivat maaliskuun 2008 puolivälistä alkaen. Useimmissa rahastoissa merkintäpalkkio oli aikaisemmin 1 prosentti merkintäsummasta, kun nyt merkintäpalkkio on enintään 0,8 prosenttia merkintäsummasta.

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

Tapiola Varainhoito toi markkinoille uuden korkorahaston huhtikuun 2008 alussa. Tapiola Kassakorko on lyhyen koron rahasto, joka sijoittaa pääasiassa valtioiden, kuntien, muiden julkisyhteisöjen sekä luottolaitosten liikkeeseen laskemiin tai takaamiin korkopapereihin Euroopassa ja muissa OECD-maissa.

Joulukuun lopussa 2007 kahdentoista kuukauden Euribor -korko oli 4,793 prosenttia ja kesäkuun 2008 lopussa 5,361 prosenttia. Rahalaitosten euromääräisen luottokannan keskiporkko kotitalouksille oli viime vuoden lopussa 5,41 prosenttia ja toukokuussa 2008 5,51 prosenttia. Asuntolainojen korko nousi joulukuun 2007 lopun 4,99 prosentista ollen toukokuun 2008 lopussa 5,10 prosenttia. Euromääräisten talletusten keskiporkko kotitalouksille oli joulukuun lopussa 2007 2,41 prosenttia ja toukokuun 2008 lopussa 2,66 prosenttia. Uusien asuntolainojen keskiporkko oli toukokuussa 4,95 prosenttia, mikä on 0,02 prosenttiyksikköä korkeampi kuin joulukuussa 2007.

Tapiola Pankki Oy nosti Prime -korkoaan 0,5 prosenttiyksiköllä 5 prosenttiin. Korotus astui voimaan 11.7.2008. Päätös Prime -koron nostamisesta perustuu markkinakorkojen kehitykseen. Myös säästötilin korko nousee samassa suhteessa ylimmillään 4,05 prosenttiin. Käyttötilin korko on 2,5 prosenttiyksikköä ja se maksetaan päiväsaldolle. Tapiola Pankin Prime -korko oli vuodenvaihteessa 4,25 prosenttia. Ajalla 2.6. - 10.7.2008 se oli 4,5 prosenttia.

Tapiola Pankin talletuskanta ylitti miljardin euron rajan maaliskuun lopussa 2008. Ensimmäisen neljänneksen aikana talletuskanta on kasvanut 160 miljoonalla eurolla miljardiin euroon. Talletuskannan nopea kasvu johtuu alan yleisestä trendistä sekä Tapiola Pankin asiakasmäärän kasvusta. Esimerkiksi vuoden 2007 aikana Tapiola Pankin talletuskanta kasvoi yli 71 prosenttia 840 miljoonaan euroon.

Tapiola Pankki ja eQ Pankki ovat allekirjoittaneet yhteistyösopimuksen, joka koskee Tapiolan tarjoamia indeksilainoja. Indeksilainat suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä ja niiden liikkeeseenlaskijoina toimivat Tapiola Pankki tai vakavaraiset kansainväliset pankit. Ensimmäinen yhteistyössä tehty indeksilaina on tarkoitus tuoda markkinoille syksyn 2008 aikana. Indeksilaina on joukkovelkakirjamuotoinen sijoitustuote, jonka tuotto-odotus on perinteistä joukkovelkakirjalainaa korkeampi. Pääomaturvatuissa indeksilainoissa yhdistyvät sekä houkuttelevat tuottomahdollisuudet että turvallisuus. Lainan eräpäivänä sijoittaja saa takaisin vähintään sijoittamansa nimellispääoman sekä mahdollisen tuoton. Tuotto perustuu ennalta sovituksi esimerkiksi tietyn indeksin, osakkeen, hyödykkeen tai korkojen kehitykseen sijoitusaikana.

Tapiola-ryhmä ja Santander Consumer Finance Oy ovat aloittamassa laajamittaisen yhteistyön, jonka tarkoituksena on tarjota Tapiolan vakuutus tuotteita rahoitusyhtiö Santanderin asiakkaille. Yhtiöt ovat allekirjoittaneet aiesopimuksen ja varsinainen yhteistyösopimus allekirjoitetaan elokuun loppuun mennessä. Kuluvan vuoden aikana aloitetaan kehitysprojekti, jossa kehitetään vakuutuskonseptia. Tavoitteena on luoda palvelumuoto, jonka avulla ajoneuvoja myyvät liikkeet hyötyvät vakuutus- ja rahoitusprosessien yhdistämisestä ja automatisoinnista. Ajoneuvojen ostajille luodaan samalla mahdollisuus saada vakuutus rahoituksen yhteydessä. Suunnitelmien mukaan uutuus tuodaan markkinoille vuoden 2009 alkupuoliskolla.

Tapiola-ryhmä ryhtyi julkaisemaan uutta sähköistä asiakaslehteä verkossa. Lehti on suunnattu ensisijaisesti säästämisestä ja sijoittamisesta kiinnostuneille Tapiola-ryhmän omistaja-asiakkaille. Verkkolehti julkistettiin keskiviikkona 11.6.2008 ja löytyy osoitteesta tapiola.fi/sijoitustalous.

Kiinteistö-Tapiola Oy ja Carlyle Real Estate Europe sopivat Carlylen CEREP III -rahaston kiinteistösalkun kiinteistöjohtamisesta. Kiinteistö-Tapiola Oy tuottaa kiinteistöjohtamisen palvelut rahaston 30 kiinteistölle, jotka yhteiseltä pinta-alaltaan ovat 145 000 neliometriä. Solmittu sopimus on merkittävä avaus palvelutarjonnan laajentamisessa Tapiola-ryhmän ulkopuolisille toimijoille.

LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYS

Hallituksen esitys uudeksi vakuutusyhtiölaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi hyväksyttiin eduskunnan täysistunnon toisessa käsittelyssä 3.6.2008. Lain kokonaisuudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja ajanmukaistaa nykyistä lakia niin, että se on johdonmukainen syyskuussa 2006 voimaan tulleen uuden osakeyhtiölain kanssa. Uusi vakuutusyhtiölaki sisältää monia uudistuksia. Lakiin on lisätty mm. henkivakuutuksen lisävalvontaa, ns. early-warning -valvontaa, koskevia säännöksiä.

Lisäksi henkivakuutuksessa käytettävän kohtuusperiaatteen soveltamisen läpinäkyvyyttä lisätään. Muita oleellisia muutoksia ovat mm. toimilupa-asioiden siirtyminen sosiaali- ja terveysministeriöstä Vakuutusvalvontavirastolle ja myöhemmin uudelle, perustettavalle Finanssivalvonnalle. Työeläkeyhtiöiden osalta toimilupa-asioiden käsittely säilyy edelleen valtioneuvostolla. Kilpailuviraston ja Vakuutusvalvontaviraston toimivaltasuhteet muuttuisivat siten, että Vakuutusvalvontavirasto ei enää valvo henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden yritysjärjestelyjen kilpailuvaikutuksia. Vastaisuudessa kilpailuoikeudelliset kysymykset kuuluvat yksinomaan Kilpailuviraston toimivaltaan. Uuden vakuutusyhtiölain on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen jälkeen.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama, **liikennevakuutuslainsäädännön kokonaisuudistamista valmistellut työryhmä on tehnyt ehdotuksensa liikennevakuutuslainsäädännön selkeyttämiseksi ja ajanmukaistamiseksi**. Työryhmä ehdottaa uuden liikennevakuutuslain säätämistä ja nykyisen säädöksen kumoamista. Uusi liikennevakuutuslaki koskisi kaikkien moottoriajoneuvojen vakuuttamista pakollisella liikennevakuutuksella ja liikennevakuutuksesta maksettavia korvauksia. Vakuuttamisvelvollisuus on tarkoitus kytkeä moottoriajoneuvon rekisteröimisvelvollisuuteen. Lisäksi liikennevahinkojen korvaamista ja korvauspiiriä on tarkoitus uudistaa. Vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnin seuraamuksia on tarkoitus muuttaa siten, että laiminlyönteihin voidaan puuttua nykyistä tehokkaammin. Uudistus parantaisi vakuuttamisvelvollisten sekä vahinkoa kärsineiden asemaa ja oikeuksia.

Tasavallan presidentti antoi 23.5.2008 eduskunnalle hallituksen esityksen laiksi Finanssivalvonnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Voimassa olevat lait Rahoitustarkastuksesta ja Vakuutusvalvontavirastosta korvataan uudella lailla Finanssivalvonnasta. Lailla **perustetaan uusi valvontaviranomainen, jolle siirtyvät Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston nykyiset tehtävät ja toimivaltuudet eräin vähäisin poikkeuksin**. Finanssivalvonta toimii hallinnollisesti Suomen Pankin yhteydessä kuten nykyinen Rahoitustarkastus. Sitä koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi valtiovarainministeriölle.

SIJOITUSYMPÄRISTÖ JA SIJOITUSTOIMINNAN TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Sijoitusympäristö

Vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla maailmantalouden suhdannenäkymät ovat edelleen heikentyneet. Teollisuusmaista laskusuhdanne koettelee voimakkaimmin Yhdysvaltain taloutta. Asuntomarkkinoiden taantumana vuoksi kotitalouksien keskeisimmät varallisuusarvot ovat jatkaneet laskuaan eikä velanottoon perustuva kulutus ole enää mahdollista. Yhdysvallat onkin ajautumassa kuluttajavetoiseen matalasuhdanteeseen, jossa kotitalouksien on lisättävä säästämistä rahoitusasemansa parantamiseksi. Kotimaisen kulutuskysynnän heikkeneminen voi merkittävästi hidastaa koko talouden kasvua jopa useita vuosia.

Euroalueella - erityisesti Saksassa - talouskasvu on alkuvuoden aikana ollut vielä suhteellisen vahvaa mutta riskit suhdanteiden nopeasta jäähtymisestä ovat selvästi kasvaneet. Kansainvälinen luottokriisi, vahva euro sekä korkea öljyn hinta heikentävät myös euroalueen kasvunäkymiä. Vaikka euroalueella kotitalouksien velkaantuneisuus ei ole yhtä suuri ongelma kuin Yhdysvalloissa, inflaation kiihtyminen kaventaa ostovoimaa sekä heikentää kuluttajien luottamusta. Japanissa sen sijaan suhdannekierto näyttäisi kulkevan jonkin verran muiden teollisuusmaiden edellä. Japanin taloutta vaivanneet rakenteelliset ongelmat ovat helpottamassa ja merkit deflaatiokierteen päättymisestä ovat viime kuukausina voimistuneet. Suhdanneindikaattorit ennakoivat loppuvuodelle Japanin talouden vähittäistä elpymistä.

Suomessa talouskasvu on edelleen säilynyt jonkin verran vahvempana kuin euroalueen talouksissa keskimäärin. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kokonaistuotanto kasvoi 2,8 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Runsaasti euroalueen ulkopuolelle kauppaa käyvänä avotaloutena Suomi kuitenkin yleensä kärsii maailmantalouden laskusuhdanteissa suuria euromaita enemmän. Työmarkkinoiden näkymiin talouskasvun hidastuminen heijastuu viiveellä siten että työttömyys kääntyy lievästi nousuun vasta ensi vuonna. Työvoiman ikääntyminen supistaa työn tarjontaa, mikä osaltaan tiukentaa työmarkkinoita ja pitää työttömyyden nousua kurissa.

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

Teollisuusmaiden laskusuhdanteesta huolimatta kehittyvien talouksien kasvunäkymät ovat pysyneet kohtalaisina. Myös BRIC-maissa (Brasilia, Venäjä, Intia ja Kiina) suhdannehuippu on ohitettu mutta voimakasta alasuuntaista tasokorjausta talouden kasvuvauhdissa ei ole näköpiirissä. Toistaiseksi ainoastaan Brasilian taloutta kuvaavat indikaattorit ennakoivat selvää käännettä hitaamman kasvun vaiheeseen.

Rahapolitiikassa Yhdysvaltain keskuspankki Fed on turvautunut voimakkaaseen korkoelvytykseen luottokriisin vaikutusten vaimentamiseksi ja talouden taantumisen estämiseksi. Alkuvuoden aikana Fed laski ohjauksorkoiaan yhteensä 225 pistettä 4,25 prosentista 2,00 prosenttiin. Sen sijaan Euroopan keskuspankki EKP on toistaiseksi pidättäytynyt koronlaskuista hintavakaumusmandaattinsa vuoksi.

Maailmantalouden suurimmat riskit liittyvät edelleen Yhdysvaltain talouskehitykseen. Myös öljyn, ruuan ja raaka-aineiden hintojen nousu on merkittävä riskitekijä, koska kotitalouksien ja yritysten tulevaisuuden inflaatio-odotukset uhkaavat riistäytyä keskuspankkien hallinnasta. Työmarkkinoiden jäykkyyksien vuoksi inflaatio-odotusten siirtyminen palkkainflaatioksi on vakavampi uhka Euroopassa kuin Yhdysvalloissa. Tästä syystä EKP:n on kiinnitettävä erityistä huomiota inflaatio-odotusten hillintään, vaikka suhdannenäkymien heikkeneminen alkaisikin jo puoltaa rahapolitiikan keventämistä.

Suomen kiinteistömarkkinoiden kansainvälistymisen myötä kansainvälisen talouden ja rahoitusmarkkinoiden näkymät vaikuttavat entistä voimakkaammin Suomen kiinteistömarkkinoihin. Viime kesänä alkanut rahoitusmarkkinoiden epävarmuus on kiristänyt rahoituksen saatavuutta ja sen kustannuksia. Tämän seurauksena suurella velkapääomalla toimivien sijoittajien toimintaedellytykset ovat vaikeutuneet. Kansainvälisen rahoitusmarkkinoiden ongelmat ovat vastaavasti vahvistaneet kotimaisten toimijoiden kilpailukykyä ja asemaa. Monilla Euroopan markkinoilla kaupankäynti on hiljentynyt selvästi ja kiinteistöjen arvot ovat joustaneet alaspäin. Tässä suhteessa Suomen kiinteistömarkkinoiden tilanne on pysytellyt varsin vakaana.

Sijoitustoiminnan näkymät

Sijoitusmarkkinoilla eri omaisuuslajien arvomuutokset ovat vuoden kahden ensimmäisen neljänneksen aikana olleet voimakkaita. Epävarmuus rahoitusmarkkinoiden ongelmien syvyydestä heijastuivat alkuvuodesta osakekurssien jyrkkänä laskuna sekä yritysluottojen riskilisien levenemisenä. Vastaavasti turvallisten valtionlainojen kysyntä oli vahvaa, mikä näkyi pitkien korkojen laskuna. Maaliskuussa Yhdysvaltain keskuspankin määrätietoiset toimenpiteet investointipankki Bear Stearnsin konkurssin estämiseksi elvyttivät sijoittajien riskinottohalukkuutta. Riskipitoisten arvopapereiden kysyntä palautui ja pitkät korot kääntyivät nousuun. Toisen vuosineljänneksen lopulla huomio alkoi kuitenkin kiinnittyä makrotalouden ongelmiin ja osakekurssit kääntyivät jälleen trendinomaiseen laskuun. Samanaikaisesti öljyn ja raaka-aineiden hintojen nousun aiheuttamat kustannuspaineet lisäsivät merkittävästi stagflaation riskiä, minkä vuoksi korkojen nousu jatkui.

Omaisuuslajeista sekä osakkeet että joukkolainat tuottivat alkuvuoden aikana negatiivista tuottoa. Eurooppalaisten osakkeiden kokonaistuotto oli vuoden ensimmäisellä puoliskolla negatiivista lähes kaksikymmentä prosenttia. Joukkolainojen tuotto oli reilu puoli prosenttia negatiivisella puolella. Ainoastaan käteinen ylsi alkuvuonna positiiviseen tuottoon.

Osakemarkkinoiden näkymiin liittyy edelleen merkittäviä alasuuntaisia riskejä. Useimmilla arvostusmittareilla tarkasteltuna osakkeet eivät ole kalliilta, varsinkin jos arvostustasoja suhteuttaa reaalikorkoihin, mutta epävarmuus yritysten tuloskehityksestä nousevien kustannusten ja alenevan kulutuskysynnän oloissa heikentää merkittävästi osakemarkkinoiden lähitulevaisuuden näkymiä. Yhdysvalloista koko maailmantalouteen leviävä kuluttajavetoinen laskusuhdanne näkyisi osakemarkkinoiden heikkoutena odotettua pidempään.

Korkomarkkinoilla reaalityalouden hidastuminen lisää valtion joukkolainojen houkuttelevuutta, joskin stagflaation mahdollisuus varjostaa pitkien korkojen tuottopotentiaalia. EKP:n mahdolliset koronnostot inflaatio-odotusten hillitsemiseksi saattavatkin tuoda pitkille koroille uutta laskuvaraa, sillä kireämpi rahapolitiikka todennäköisesti voimistaisi alkavaa laskusuhdannetta euroalueella. Pankkien keskinäinen epäluottamus, lyhyen aikavälin inflaatiopaineet sekä markkinoiden odotukset EKP:n kireästä politiikasta

pitävät lyhyet korot korkeina vielä lähikuukausina. On kuitenkin oletettavaa, että hiipuva talouskasvu, maltillistuva inflaatio sekä vahva euro kääntävät ennen pitkää myös EKP:n rahapolitiikan keventäväksi, viimeistään ensi vuoden alkupuolella. Tästä syystä lyhyissä ja keskipitkissä koroissa on loppuvuotta kohti odotettavissa laskua.

Dollariin liittyy edelleen merkittäviä rakenteellisia heikkenemispaineita vaihtotaseen vajeen ja kehittyvien talouksien, erityisesti Kiinan ja öljytuottajamaiden, entistä joustavamman valuuttakurssipolitiikan vuoksi. Dollarin yliarvostus kehittyvien talouksien valuuttoja vastaan jatkaa purkautumistaan. Toisaalta dollarin yleinen heikkeneminen ei välttämättä suoraan heijastu euron dollarikurssiin. Dollarin aliarvostus euroa vastaan on jo historiallisesti suuri ja euroalueen kasvun hidastuminen saattaa hillitä dollarin heikkenemistä suhteessa euroon.

Suomen kiinteistömarkkinoiden yleiskuva on edelleen melko positiivinen. Loppuvuodelle kiinteistökauppavolyymiin odotetaan hieman laskevan kansainvälisen sijoittajakysynnän heikentyessä. Tuottovaatimusten viime vuosina jatkunut voimakas lasku on pysähtynyt ja on nähtävissä, että hyvien ja haasteellisempien kohteiden hintaero on kasvanut. Parhaiden kohteiden tuottovaatimukset ovat edelleen vakaita ja markkinoiden epävarmuus on näkynyt riskillisten kohteiden tuottovaatimusten nousuna. Suomen kiinteistömarkkinoiden kiinnostavuus on kuitenkin säilynyt kansainvälisten sijoittajien keskuudessa hyvällä tasolla, vaikka epävarmuus markkinoilla on lisääntynyt.

VAHINKOVAKUUTUS- SEKÄ PANKKI- JA SIOITUSPALVELUTOIMINTA

Tapiola-ryhmässä vahinkovakuutustoimintaa harjoittaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola (Vahinko - Tapiola), jonka toimialaan kuuluvat kaikki vapaaehtoiset ja lakisääteiset vahinkovakuutukset. Vahinko-Tapiolan konserniin sisältyy mm. pankki- ja sijoituspalveluja tarjoava Tapiola Pankki Oy, konserni; lakkautettujen jälleenvakuutussopimusten hoitoyhtiö Alma Vakuutus Oy ja atk-palveluja tuottava Tieto-Tapiola Oy.

Vahinko-Tapiolan konsernitilinpäätöksen esittämistapa muuttui 1.1.2008 alkaen, kun vakuutusvalvontavirasto antoi 21.12.2007 päätöksen, jossa se katsoi, että rahoitus- ja vakuutusryhmittymästä annetun lain 9 §:n 2 momentin nojalla Tapiola-ryhmän yhtiöt Keskinäistä Eläkevakuutusyhtiö Tapiolaa lukuun ottamatta muodostavat laissa tarkoitetun ryhmittymän ja kuuluvat lain soveltamisen piiriin. Tapiola-ryhmän johdossa oleva yritys on Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola. Ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena toimii Vakuutusvalvontavirasto ja keskeisenä valvontaan osallistuvana valvojana Rahoitustarkastus.

VAHINKOVAKUUTUSTOIMINTA

Vahinko-Tapiola, konserni - Vahinkovakuutustoiminta	tapiola.fi
Puolivuosikatsaus 2008	

Tunnuslukuja - Vahinkovakuutustoiminta

	1-6/08	1-6/07	1-12/07
Vahinkovakuutuksen maksutulo, milj. euroa	438,8	429,8	628,7
Maksutulon muutos %	2,1	2,0	5,9 ¹⁾
Liikevaihto, milj. euroa	320,1	388,5	785,0
Vahinkokehitys			
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua %	90,8	83,0	76,4
Vahinkosuhde %	93,4	85,5	78,8
Toiminnan tehokkuus			
Liikekulusuhde %	27,1	23,8	24,6
Tuloskehitys			
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua %	117,9	106,8	101,0
Yhdistetty kulusuhde %	120,5	109,3	103,4
Liikevoitto/-tappio, milj. euroa	-57,7	57,8	140,0
Liikevoitto/-tappio % liikevaihdosta	-18,0	14,9	17,8
Kokonaistulos, milj. euroa	-134,7	68,7	95,4
Kokonaispääoman tuotto %	-3,4	5,8	4,0
Vakavaraisuus			
Toimintapääoma, milj. euroa ²⁾	692,7	840,1	812,0
Vakavaraisuuspääoma, milj. euroa ²⁾	1 226,5	1 347,6	1 371,3
Vakavaraisuuspääoma % vastuuvasta ²⁾	83,0	96,7	105,7
Vastuunkantokyky % ²⁾	202,3	223,6	228,3
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna ³⁾	2 110	1 901	1 965

¹⁾ Vertailukelpoinen (lainsäädännön muutoksesta johtuva epäjatkuvuus lakisääteisten vakuutuslajien maksutulokäsitteessä)

²⁾ Arvostuseroista on vähennetty toteutuvaksi arvioitu verovelka

³⁾ Henkilöstö on työsuhteessa 1.1.2008 alkaen vahinko- ja henkivakuutusyhtiöihin. Vertailuvuoden tiedot on saatettu vertailukelpoisiksi.

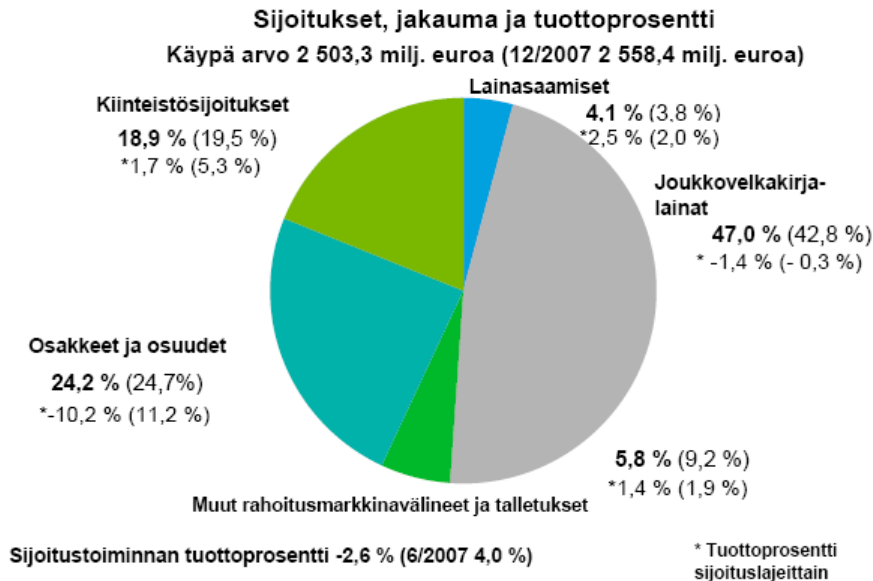
Tuloslaskelman ja taseen rakenteen muutoksesta johtuen vahinkovakuutusteknisen laskelman tunnusluvut ovat muuttuneet edellisestä vuodesta.

Vahinko-Tapiolan konsernin vakuutusliiketoiminnan liike tappio oli 57,7 miljoonaa euroa (liikevoitto 57,8 milj. e). Arvostuserojen muutos heikensi vakuutusliiketoiminnan kokonaistulosta - 77,0 miljoonaa euroa (paransi tulosta 10,9 milj. e). Kokonaistulos eli liike tappio ja sijoitusten arvostuserojen muutos yhteensä oli - 134,7 miljoonaa euroa (68,7 milj. e). Vakuutusmaksutulo nousi 2,1 prosenttia ollen 438,8 miljoonaa euroa (429,8 milj. e). Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 117,9 prosenttia

Suluissa on vertailulukua edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

Korkosijoitusten osuus on kasvanut alkuvuonna. Etenkin joukkovelkakirjalainojen osuutta lisättiin, mikä nosti korkoriskiä.

Vahinko-Tapiolan emoyhtiön katsauskauden sijoitusten nettotuotto käyvin arvo in oli - 2,6 prosenttia (4,0 %). Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvo in olivat -70,0 miljoonaa euroa (100,2 milj. e). Sijoitukset käyvin arvo in olivat 2 503,3 miljoonaa euroa (2 558,4 milj. e 12/2007).

Osakesijoitukset

Vahinko - Tapiolan osakesijoitukset katsauskauden lopussa olivat 605,5 miljoonaa euroa (632,5 milj. e 12/2007) eli 24,2 prosenttia (24,7 % 12/2007) sijoituksista. Osakesijoitukset tuottivat katsauskaudella - 10,2 prosenttia (11,2 %).

Korkosijoitukset

Vahinko-Tapiolan korkosalkun markkina-arvo korkorahastot sekä rahamarkkinasijoitukset mukaan luettuina oli katsauskauden lopussa 1 322,5 miljoonaa euroa (1 329,5 milj. e 12/2007) eli 52,8 prosenttia (50,3 % 12/2007) sijoituksista. Salkun korkoriskiä kuvaava mittari eli niin sanottu modifioitu duraatio oli 5,56 (3,98 12/2007). Korkosijoitusten tuotto oli korkorahastot sekä rahamarkkinasijoitukset mukaan luettuina katsauskaudella - 0,8 prosenttia (- 0,01 %). Tappio johtui korkotason noususta.

Kiinteistösijoitukset

Vahinko-Tapiolan kiinteistösijoitukset olivat katsauskauden lopussa 474,2 miljoonaa euroa (499,0 milj. e 12/2007) eli 18,9 prosenttia (19,5 %) sijoituksista. Kiinteistöjen tuotto käyvin arvo in oli katsauskaudella 1,7 prosenttia (5,3 %). Kiinteistöjen keskimääräinen tyhjyyssaste oli 5,3 prosenttia (5,9 % 12/2007).

Lainat

Vahinko-Tapiolan lainasaamiset olivat katsauskauden lopussa 101,4 miljoonaa euroa (97,4 milj. e) eli 4,1 prosenttia (3,8 % 12/2007) koko sijoituslajista. Lainakannan pääpaino oli yritysten tarpeeseen räätälöidyissä sijoituslainoissa. Lainasaamiset tuottivat katsauskaudella 2,5 prosenttia (2,0 %).

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

VAKAVARAISUUS – VAHINKOVAKUUTUS

Vahinko-Tapiolan konsernin vakuutusliiketoiminnan vakavaraisuuspääoma, joka mittaa vakavaraisuutta ja kuvaa riskinkantokapasiteettia oli 1 226,5 miljoonaa euroa (1 371,3 milj. e 12/2007). Vastuunkantokyky eli vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksutuottoihin oli katsauskauden lopussa prosenttia 202,3 prosenttia (228,3 % 12/2007). Alkuvuoden osakekurssien jyrkkä lasku näkyi arvostuserojen alentumisena, mikä pienensi vakavaraisuuspääomaa.

Emoyhtiö Vahinko-Tapiolan toimintapääoma, joka kuvaa määrää jolla vakuutusyhtiön varat ylittävät velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset, oli 719,1 miljoonaa euroa (834,1 milj. e 12/2007). Toimintapääoman vähimmäismäärä oli 116,3 miljoonaa euroa (116,3 milj. e 12/2007). Vahinko-Tapiolan vakavaraisuuspääoma oli 1 233,8 miljoonaa euroa (1 368,5 milj. e). Vastuunkantokyky oli katsauskauden lopussa 203,5 prosenttia (227,8 %). Vahinko-Tapiolan vakavaraisuusasemaa on pidettävä alalla erittäin vahvana.

VAHINKOVAKUUTUKSEN RISKIASEMA

Kuvaus Vahinko-Tapiolan riskeistä ja riskienhallinnan periaatteista on julkaistu vuoden 2007 tilinpäätöksen liitetiedoissa. Riskienhallinnan periaatteissa ei ole tapahtunut muutoksia.

Alla sijoitusten herkkyyksianalyysi, joka kuvaa instrumenttien arvoissa tarkasteluhetkellä tapahtuvan muutoksen vaikutusta vakavaraisuuspääomaan.

Vahinko-Tapiola, emoyhtiö

	30.6.2008	Muutoksen vaikutus		
		Osakekurssit -20 %	Kiinteistöjen arvo -10 %	Korkotaso +1 %- yksikkö
Vakavaraisuuspääoma milj. €	1233,8	-121,2	-47,4	-72,9
vakavaraisuusaste %	83,7	-8,2	-3,2	-4,9
Sijoitusten tuotto-%	-2,6	-4,6	-1,8	-2,8

VAHINKO-TAPIOLAN HALLINTO JA JOHTAMINEN

Vahinko-Tapiolan varsinainen yhtiökokous pidettiin 24.4.2008. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2007, valittiin hallintoneuvostoon uusia jäseniä sekä tilintarkastajat. Hallintoneuvoston jäsenen toimikausi on kolmivuotinen. Vahinko-Tapiolan hallintoneuvoston erovuorossa olleista jäsenistä valittiin uudelleen Antti Lemmetyinen ja Pirkko Rantanen - Kervinen.

Uusina jäseninä valittiin hallituksen puheenjohtaja Philip Aminoff (Electrosonic Oy Ab), toimitusjohtaja Matti Karppinen (Lännen Tehtaat Oyj), professori Jukka Kola (Helsingin Yliopisto), toimitusjohtaja Timo U. Korhonen (NCC Rakennus Oy) ja toimialajohtaja Jorma Mikkonen (Lassila & Tikanoja Oyj).

Yhtiön varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin edelleen KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT-tilintarkastaja Hannu Pellinen. PricewaterhouseCoopers Oy:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT-tilintarkastaja Juha Tuomala. Varatilintarkastajiksi valittiin KHT-tilintarkastajat Riitta Hallio ja Sari Airola PricewaterhouseCoopers Oy:stä. Vakuutusyhtiölain edellyttämäksi valvontatilintarkastajaksi vakuutusyhtiöihin nimettiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja sen sijaiseksi KHT-tilintarkastaja Hannu Pellinen.

Vahinko-Tapiolan hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksessa 29.5.2008 valittiin hallintoneuvoston puheenjohtajaksi Diacor Terveyspalvelut Oy:n hallituksen puheenjohtaja, säätiön johtaja, sosiaalineuvos Antti Lemmetyinen Espoosta ja varapuheenjohtajaksi maatalous- ja metsätieteiden tohtori Juha Marttila Simosta.

Vahinko-, Henki- ja Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvostojen puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista muodostuu näiden yhtiöiden toimintaa valvova yhtiöjärjestyksen mukainen yhteistyövaliokunta. Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunnan puheenjohtajaksi on valittu Vahinko-Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja, johtaja Antti Lemmetyinen. Yhteistyövaliokunnan varapuheenjohtajana toimii Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja, toimitusjohtaja Marjut Nordström.

Vahinko-Tapiolan hallitus on nimittänyt yhtiön uudeksi toimitusjohtajaksi filosofian maisteri, SHV Juha-Pekka Halmeenmäen. Yhtiön nykyinen toimitusjohtaja Juha Seppänen jää eläkkeelle täytettyään 60 vuotta. Vaihdos tapahtuu 1.9.2008. Juha-Pekka Halmeenmäki toimii nykyisin Tapiolan henkivakuutusyhtiöiden, Henki-Tapiolan ja Yritysten Henki-Tapiolan toimitusjohtajana.

Tapiola-ryhmän pääkaupunkiseudun aluejohtaja, kauppatieteiden maisteri Jukka Kinnunen on nimitetty Vahinko-Tapiolan varatoimitusjohtajaksi 1.9.2008 alkaen. Tehtävän nykyinen haltija Heikki Taipalvesi jää eläkkeelle 31.5.2009, mihin saakka hän toimii Vahinko-Tapiolan varatoimitusjohtajana asiantuntijatehtävissä.

Tarkemmat tiedot eri hallintoelimistä ja niiden tehtävistä on luettavissa Internet osoitteesta www.tapiola.fi.

TULEVAISUUDEN NÄKYMISTÄ VAHINKOVAKUUTUSTOIMINNASSA

Vahinkovakuuttamisen kasvunäkymät ovat edellisiä vuosia alhaisemmat johtuen yleisen taloudellisen kasvun hidastumisesta.

Toisaalta uudentyypiselle vakuuttamiselle syntyy potentiaalia mm. ilmastomuutosten, luonnonilmiöiden, pandemioiden ja väestön ikääntymisen myötä.

Kilpailutilanteen kiristymisestä ja muuttumisesta johtuen Vahinko-Tapiolan jo 15 vuotta kestänyt yhtäjaksoinen markkinaosuuden kasvattaminen saattaa tänä vuonna jäädä toteutumatta. Tapiola-ryhmä ja erityisesti Vahinko-Tapiola onkin panostanut viime vuosina poikkeuksellisen voimakkaasti kilpailukykyisyytensä säilyttämiseksi mm. palveluja kehittämällä, asiakasetuja lisäämällä ja osana asiakasetujen kehittämisohjelmaa vakuutusmaksuja alentamalla. Tämä näkyy ylimenovaiheessa mm. korkeina liikekulusuhteina. Tilanne tulee palauttaa normaalille, pitkän tähtäimen tasolle parin seuraavan vuoden kuluessa sekä maksutuottoja lisäämällä että kriittisellä kustannusten hallinnalla. Lisäksi asiaan pyritään vaikuttamaan useilla muilla tavoilla, mm. uuden omistaja-asiakasetumallin mahdollisimman tehokkaalla käyttöönotolla.

Vuonna 2007 olleen poikkeuksellisen myönteisen vahinkokehityksen jälkeen vuoden 2008 vahinkokehitys on edellisvuotta huonompi. Erityisesti suurvahinkoja on tavanomaista enemmän. Toimenpiteitä ennaltaehkäisevien toimien sekä riskinvalinnan kehittämiseksi jatketaan edelleen.

Vakuutustoiminnan luonteeseen kuuluu vahinkomenon ja sijoitustoiminnan satunnaisheilahtelut. Vahinko-Tapiolan vahva vakavaraisuus luo mahdollisuuden pitkäjänteiseen sijoitus- ja asiakasetupolitiikkaan.

Osakeyhtiömuotoisista kilpailijoista poiketen keskinäisenä yhtiönä Vahinko-Tapiolan tavoitteena ei ole alle 100 prosentin yhdistetty kulusuhde. Tavoitteena on antaa omistaja-asiakkaille mahdollisimman hyvät asiakasedut vakuutus- ja palvelumaksu sekä ja palkkioalennusten muodossa. Lisäksi tavoitteena on panostaa erinomaiseen palveluun ja vakuutusturvan laadun varmistamiseen sekä palvelun kattavuuteen. Tästä johtuen tavoittelemme 110 prosentin yhdistettyä kulusuhdetta pitkällä aikavälillä.

LIITETIEDOT – VAHINKOVAKUUTUSTOIMINTA
KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in 1.1.-30.6.2008

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvo in ¹⁾ 1-6/2008 milj. euroa	Sitoutunut pääoma ²⁾ 1-6/2008 milj. euroa	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			1-6/2008	1-6/2007	1-12/2007	1-12/2006	1-12/2005
			%	%	%	%	%
Lainasaamiset ⁵⁾	2,4	96,2	2,5	2,0	4,2	3,4	3,6
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	-15,7	1 139,2	-1,4	-0,3	1,5	1,0	4,6
* josta korkorahastoja	0,1	100,8	0,1	2,2	2,8	6,1	3,7
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ³⁾	3,8	269,5	1,4	1,9	3,6	3,1	2,5
* josta korkorahastoja	-0,4	58,3	-0,7	1,9	2,9	3,7	2,1
Osakkeet ja osuudet	-66,9	656,3	-10,2	11,2	9,2	17,9	28,4
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	8,0	483,2	1,7	5,3	8,3	9,3	7,9
* josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	-3,2	61,4	-5,2	-3,5	-11,3	33,7	17,6
Muut sijoitukset							
Sijoitukset yhteensä	-68,4	2 644,4	-2,6	4,0	5,0	7,2	11,1
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-1,7						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in	-70,0	2 644,4	-2,6	4,0	4,9	7,1	11,0

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvo in = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

3) Sisältää korkorahastojen tuotot

4) Sisältää kiinteistösijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotot

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola
Sijoitusjakauma (käyvin arvo in)

	30.6.2008		30.6.2007		31.12.2007		31.12.2006		31.12.2005	
	milj. euroa	%	milj. €	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%
Lainasaamiset ^{1), 5)}	101,4	4,1	95,8	3,7	97,4	3,8	93,7	3,8	79,7	3,5
Joukkovelkakirjalainat ^{1), 2)}	1 177,2	47,0	1 088,0	42,1	1 093,8	42,8	1 065,0	43,6	1 003,5	44,4
* sisältää korkorahastoja	100,2	4,0	77,5	3,0	96,5	3,8	56,7	2,3	51,4	2,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1), 2), 3)}	145,0	5,8	212,9	8,2	235,7	9,2	132,7	5,4	119,9	5,3
* sisältää korkorahastoja	37,6	1,5	72,2	2,8	75,0	2,9	44,4	1,8	1,0	0,0
Osakkeet ja osuudet	605,5	24,2	733,8	28,4	632,5	24,7	719,2	29,4	635,4	28,1
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	474,2	18,9	452,6	17,5	499,0	19,5	432,9	17,7	422,2	18,7
* sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	65,8	2,6	27,8	1,1	49,0	1,9	16,6	0,7	5,7	0,3
Sijoitukset yhteensä	2 503,3	100,0	2 583,1	100,0	2 558,4	100,0	2 443,5	100,0	2 260,7	100,0

JVK, modifioitu duraatio

5,56

1) Sisältää kertyneet korot

2) Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin.

3) Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset

4) Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin.

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

Suluissa on vertailulukku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

PANKKI- JA SIOITUSPALVELUTOIMINTA

Tapiola – ryhmän pankkitoimintaa harjoittaa Vahinko – Tapiolan tytäryhtiö Tapiola Pankki Oy (Tapiola Pankki). Tapiola – ryhmän sijoituspalvelutoimintaa harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja Vahinko-, Henki- ja Yritysten Henki-Tapiolan arvopaperisijoituksia sekä omaisuudenhoitopalveluja Tapiolan asiakkaille tarjoava Tapiola Varainhoito Oy, joka kuuluu Tapiola Pankki Oy:n tytäryhtiönä Vahinko-Tapiolan konserniin. Tapiola Varainhoito Oy:n toiminta sai nykymuotonsa 31.7.2007, jolloin siihen sulautui sisaryrityksensä Tapiola Omaisuudenhoito Oy. Pankki on osakkaana Ab Compass Card Oy Ltd:ssä, jonka liikeideana on tarjota luotto- ja debetkortteja yksityis- ja yritysasiakkaille.

Vahinko-Tapiola, konserni

tapiola.fi

Puolivuosikatsaus 2008

Tunnuslukuja - pankki- ja sijoituspalvelutoiminta

	6/08	6/07	12/07
Saamiset luottolaitoksilta	160,5	77,6	188,0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	852,0	569,3	679,6
Velat luottolaitoksille	0,0	0,0	0,1
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 025,5	587,0	796,7
Korkokate	6,1	4,4	9,9
Liikevaihto	32,8	21,8	47,8
Liikevoitto/ -tappio	-0,5	-2,0	-1,9
Liikevoitto/ -tappio % liikevaihdosta	-1,5	-9,1	-3,9
Kulu-tuotto -suhde	1,0	1,2	1,1

PANKKI- JA SIOITUSPALVELUTOIMINTA JA NIIDEN KEHITTÄMINEN

Tapiola Pankin asiakasmäärä nousi katsauskauden aikana 23 tuhannella asiakkaalla 138 tuhanteen asiakkaaseen. Tiliasiakkaiden määrä nousi 20 tuhannella asiakkaalla 116 tuhanteen asiakkaaseen.

Yleistä korkomarkkinoista ja Tapiola Prime -koron kehityksestä

Markkinakorot laskivat vuoden alussa ja kääntyivät nousuun uudestaan maaliskuussa ylittäen vuodenvaihteen tason. Joulukuun 2007 lopussa kahdentoista kuukauden euriborkorko oli 4,75 prosenttia ja katsauskauden lopussa 5,39 prosenttia. Korkokäyrä on poikkeuksellinen. Lyhyille, etenkin kolmen kuukauden sijoituksille on maksettu pidempiä sijoituksia parempi tuotto.

Korkotasojen vaihtelu johtuu edelleen jatkuvasta rahamarkkinoilla vallitsevasta epävarmuudesta, joka alun perin johtuu USA:n asuntoluottomarkkinoiden ns. subprime -luottokriisistä. Koron nousun ohella tämä ulkomainen epävakaus on Suomessa lisännyt pankkitalletusten suosiota arvopaperiperusteisiin sijoitusmuotoihin verrattuna. Tapiola Pankki on varautunut pääomapuskurein siihen, että vallitseva tilanne saattaa jatkua pitkälle kuluvana vuonna.

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

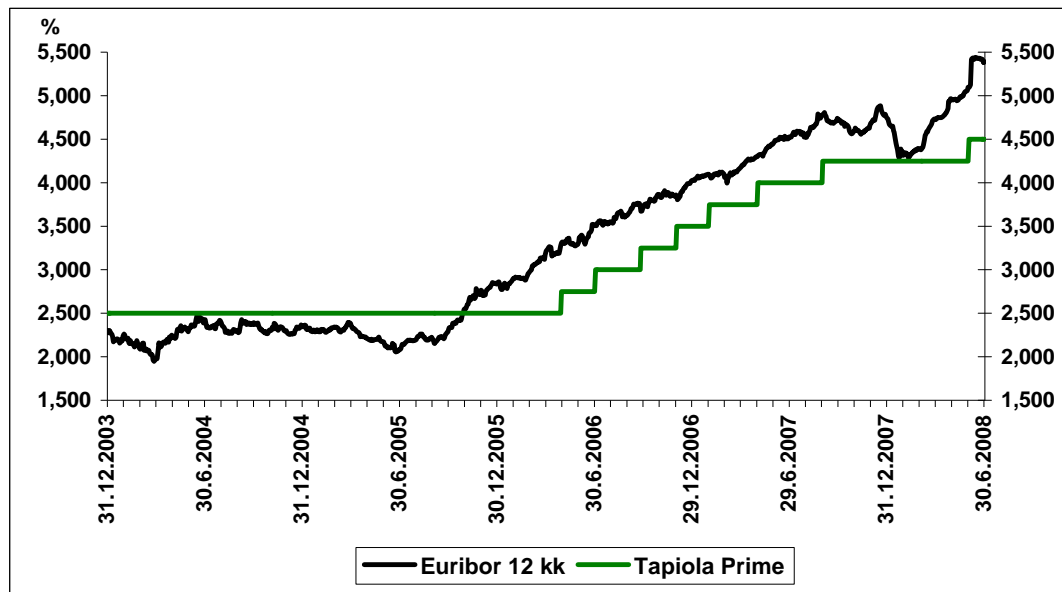
Rahamarkkinoiden epävarmuus on vaikuttanut myös arvopapereiden indeksin ja sijoitusrahastojen rahastopääomien kehitykseen. Usean vuoden jatkunut nouseva trendi taitui lokakuussa 2007.

Tapiola Pankin Prime -korko on sidottu rahoitusmarkkinoiden korkotasoon seuraavan kaavan mukaisella säännöllä (0,25 x EURIBOR 360 3 kk + 0,75 x EURIBOR 360 12 kk) +/- 0,75%

Sääntö mahdollistaa Euribor-korkoa vakaamman kehityksen Prime-korkoon sidotussa otto- ja antolainauksessa.

Tapiola Prime -korko on nostettu katsauskauden aikana 4,25 prosentista 4,50 prosenttiin. Seuraava korotus on päätetty tehdä 11.7.2008, jolloin Tapiola Prime -korko nousee 5,00 prosenttiin.

Markkinakorkojen kehitys vuosina 2004 - 2008

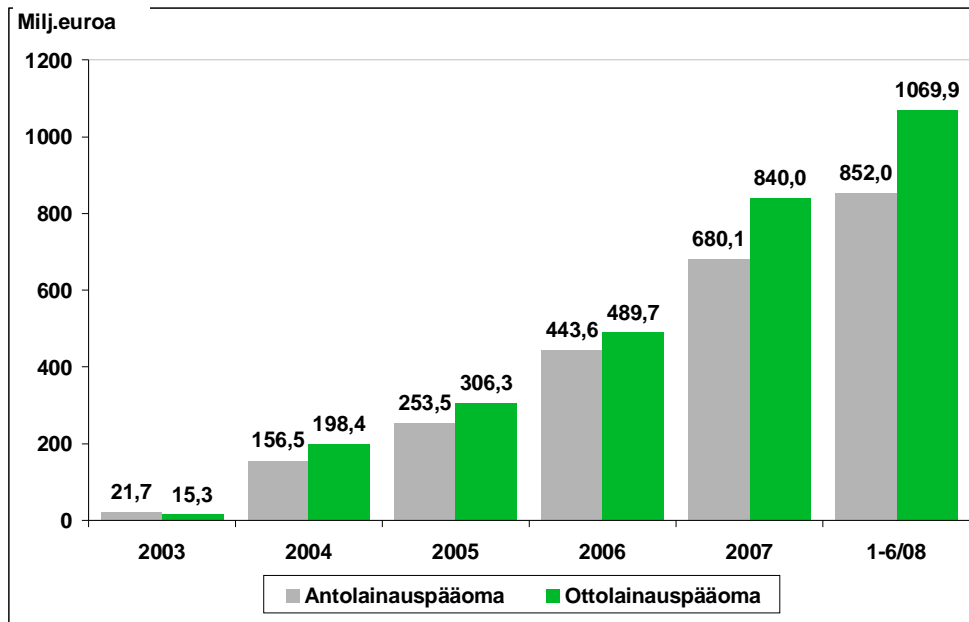

Antolainaus

Pankin antolainaus on kehittynyt suotuisasti. Tähän ovat auttaneet paitsi hyvä markkinasuhdanne, myös pankin toiminnan kasvu. Pankin saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat 852,0 miljoonaa euroa. Nostettuja luottoja oli 23.974 kappaletta. Luottoja myönnettiin eri tarkoituksiin, joista merkittävin oli asuntorahoitus. Asetetut tavoitteet ylitettiin ja voidaan todeta, että pankki on vastannut hyvin asiakkaidensa rahoitustarpeisiin.

Asiakkailla on mahdollisuus ottaa kiinteäkorkoista lainaa ja välttyä siten rahamarkkinoiden epävakauden vaikutuksilta. Kiinteäkorkoisten lainojen määrä nousi katsauskauden aikana 22,1 miljoonalla eurolla 66,0 miljoonaan euroon.

Asiakasvalinnassa on edelleen painotettu etujen tarjoamista asiointinsa Tapiola-ryhmään keskittäneille kokonaisasiakkaille samoin kuin hyvää riskienhallintaa. Pankki pyrkii olemaan Tapiolan arvojen mukaisesti asiakkailleen luotettava ja pitkäjänteinen yhteistyökumppani. Pankkineuvot rakentavat yhdessä asiakkaan kanssa jokaiselle asiakkaalle parhaiten sopivan luotto- ja palvelukokonaisuuden. Olemme toiminnassamme lähteneet siitä, että asiakas voi aina luottaa saavansa Tapiolasta elämäntilanteensa huomioivan, tarpeet hyvin kattavan ratkaisun.

Otto- ja antolainauspääomat

Yrityspalvelut

Tapiola Pankki on avannut pankkipalvelut myös ensimmäisille yritysasiakkailleen. Pankista tarjotaan yrityksen tililuotto-, takaus- ja euromääräiset maksuliikenteen peruspalvelut. Näiden lisäksi pankki välittää rahoitusta Vahinko- ja Eläke-Tapiolan toimeksiannosta näiden yhtiöiden varoista ja vastuulla. Pankki välittää asiakkaille myös Handelsbanken Rahoitus Oyj:n leasing- ja osamaksupalveluita. Samoin Tapiola Varainhoito tarjoaa monipuolisia sekä lyhyt- että pitkäaikaisen sijoittamisen ratkaisuja. Näistä muodostuu yhdessä monipuolinen yrityksen palvelukokonaisuus. Yrityspankkitoiminnan edut on kohdistettu asiakkuutensa Tapiola-ryhmään keskittävälle yrittäjä- ja yritysasiakkaille ja palveluiden tarjontaa on toistaiseksi kohdistettu valikoidulle asiakasryhmälle. Toimintaa laajennetaan kysynnän kasvaessa ja palveluvalikoimaa kehitetään edelleen.

Yleistä sijoitusrahastomarkkinoista ja Tapiolan sijoituspalvelutoiminnan kehityksestä

Alkanutta vuotta on hallinnut poikkeuksellisen epävarma tunnelma sijoitusmarkkinoilla. Maaliskuusta lähtien entisestäänkin pahentunut luottokriisi on paisunut mittasuhteisiin, joiden normalisoitumista on vaikea ennustaa.

Erityisesti rahastoyhtiöille alkanut vuosi on ollut rankka pääomien kadon myötä. Kotimaisten sijoitusrahastojen yhteenlasketut pääomat laskivat kesäkuussa 2008 55,9 miljardiin euroon, kun ne toukokuun lopussa olivat 58,8 miljardia euroa. Tammikuussa 2008 kotimaisten sijoitusrahastojen pääomat olivat vielä 62 miljardia euroa. Vuonna 2008 sijoitusrahastoihin tehdyt nettomerkinnot olivat ensimmäisen puolenvuoden aikana yhteensä -5,8 miljardia euroa, kun vuoden 2007 aikana uusia nettomerkinnot sijoitusrahastoihin tuli 3,7 miljardia euroa.

Tammikuussa 2008 lunastukset kohdistuivat ennen kaikkea osakerahastoihin ja yhdistelmärahastoihin. Tammikuun lopussa vuoden tarkasteluvälillä parhaiten tuottaneet rahastot olivat kehittyville markkinoille sijoittavat osakerahastot ja euroalueelle sijoittavat pitkän koron rahastot. Helmikuusta lähtien lunastuksien kohteina olivat korkorahastot. Sama trendi jatkui myös koko kevään maaliskuusta kesäkuuhun. Yhteenvetona alkaneesta vuodesta voidaan todeta, että lunastukset ovat kohdistuneet ennen kaikkea korkorahastoihin, sekä pitkän että lyhyen koron rahastoihin. Samat rahastoluokat ovat kuitenkin myös ensimmäisen puolenvuoden aikana antaneet sijoittajille parhaan tuoton.

Sijoitusrahastoliiketoiminta

Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen rahastopääomat alenivat katsauskaudella vuoden vaihteen 1 435,8 miljoonasta eurosta 1 219,8 miljoonaan euroon. Katsauskauden lopussa Tapiola Varainhoito hallinnoi 24 sijoitusrahastoa (23 sijoitusrahastoa). Rahoitustarkastuksen julkaiseman Rahastoyhtiöiden markkinaosuudet raportin mukaan rahastoyhtiöiden hallinnoitujen sijoitusrahastopääomien arvo aleni katsauskaudella 15 prosentilla. Tapiola Varainhoidon rahastopääomat alenivat katsauskaudella 15 prosentilla. Yhtiön markkina-osuus oli 2,2 prosenttia (2,2 % 12/2007) ja yhtiö oli edelleen Suomen yhdeksänneksi suurin rahastoyhtiö. Osuudenomistajien lukumäärä oli 29 219 osuuden-omistajaa (29 109 osuudenomistajaa 12/2007).

Riippumattomat Morningstar- ja Eufex- rahastoluokituksemme ovat säilyneet markkinatilanteesta huolimatta suhteellisen hyvällä tasolla. Rahastojemme osakepaino on ollut kauden alusta historiallisesti alhaisimmillaan.

Tapiolalla on korkorahastoperheen lisäksi kattava valikoima alueellisia osakerahastoja sekä teeman mukaan sijoittavia osakerahastoja. Yhdistelmärahastojen tuoteperheen muodostavat tiettyyn vuoteen tähtäävät tavoiterahastot sekä Maailma -perheen varainhoitorahastot. Kaikkiaan yhtiö hallinnoi 24 sijoitusrahastoa katsauskauden päättyessä (23 sijoitusrahastoa 12/2007).

Varainhoitoliiketoiminta

Simcorp- arvopaperijärjestelmä otettiin käyttöön alkuvuonna 2008 ja tällä hetkellä kaikkien rahastojen arvonnaskenta ja asiakasraportointi tuotetaan jo uudella järjestelmällä. Järjestelmän avulla parannamme ja nopeutamme asiakasraportointiamme ja sijoituksellista riskienhallintaa sekä varainhoitomme laatua.

Tapiola Varainhoidon hallinnoima kokonaisvarallisuus oli katsauskauden lopussa 5 334,7 miljoonaa euroa (5 630,5 milj. e 12/2007), josta rahastopääomien osuus oli em. 1 219,8 miljoonaa euroa (1 435,8 milj. e 12/2007).

PANKKI- JA SIOITUSPALVELUTOIMINNAN TULOSKEHITYS

Vahinko-Tapiolan konsernin pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan liiketappio oli 0,5 miljoonaa euroa (- 2,0 milj. e). Tapiola Pankki Oy:n tulos oli pitkän aikavälin ennusteen mukaisesti 0,3 miljoonaa euroa voitollinen. Pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan tulosta rasittavat panostukset palvelua kehittäviin tietojärjestelmiin.

Pankkitoiminnan korkokate katsauskaudelta oli 6,0 miljoonaa euroa (4,4 milj. e). Vertailukauteen nähden korkokate nousi 37,5 prosenttia.

Antolainauksen keskiporko oli katsauskauden lopussa 4,99 prosenttia (4,50 %). Ottolainauksen keskiporko oli vastaavasti 4,01 prosenttia (3,30 %). Kokonaismarginaali kaventui johtuen runsaasta määräaikaistilinhankinnasta. Euromääräinen korkokate vahvistui asiakasmäärän lisääntyessä volyymikasvun myötä.

Vahinko-Tapiolan konsernin pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan palkkiotuotot alenivat 9,0 prosenttia 7,0 miljoonaa euroa (7,7 milj. e).

Vahinko-Tapiolan konsernin pankki- ja sijoituspalvelutoiminnan hallintokulut olivat 10,6 miljoonaa euroa (10,0 milj. e). Hallintokulujen kasvu oli 6,1 prosenttia. Kulujen kasvu johtuu strategian mukaisesta panostuksesta resursseihin ja markkinointiin. Liiketoiminnan laajentuessa ja tehokkuuden lisääntyessä kulujen kasvu on ollut selvästi korkokatteen ja muiden tuottojen kasvunopeutta hitaampaa.

VAKAVARAISUUS - PANKKIKONSERNI

Vakavaraisuuden hallinta

Rahoitustarkastuksen standardin 4.2 mukainen vakavaraisuuden hallinnan prosessi (ICAAP) on käytössä Tapiola Pankki -konsernissa emoyhtiössä Tapiola Pankki Oy:ssä, tytäryhtiössä Tapiola Varainhoito Oy:ssä sekä pankkikonsernissa.

Pankin toiminnan riskit kattavan vakavaraisuuden ylläpitoa seurataan Basel II:n mukaisella standardimenetelmällä ja hallituksen hyväksymällä ICAAP-prosessilla. Vakavaraisuuden suunnittelu perustuu pitkän aikavälin tulosennusteisiin ja stressitesteihin.

Vakavaraisuussuhde

Tapiola Pankki konsernin vakavaraisuussuhde luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisesti oli katsauskauden päättyessä 10,5 prosenttia (10,2 prosenttia). Pankin vakavaraisuussuhde oli kauden päättyessä 14,1 prosenttia (15,3 prosenttia).

Tapiola Pankilla ja konsernilla ei ole ensisijaisiin omiin varoihin sisältyviä pääomalainoja, ei ensisijaisiin omiin varoihin sisältyviä realisoitumattomia voittoja eikä omiin varoihin markkinariskin kattamiseksi luettavia eriä.

Pankin vakavaraisuusstrategian mukainen vakavaraisuuden minimitaso on 10 prosenttia. Lain mukainen vähimmäisvaatimus on 8 prosenttia.

PANKKITOIMINNAN RISKIASEMA

Kuvaus Tapiola Pankin riskeistä ja riskienhallinnan periaatteista sisältyy vuoden 2007 toimintakertomukseen. Riskienhallinnan periaatteissa ei ole tapahtunut muutoksia.

Alla on luottokannan jakautuminen kolmeen riskiluokkaan:

Riskitaso	06/2008		6/2007	
	M€	Osuus	M€	Osuus
Normaalia alhaisempi	158	19 %	108	19 %
Normaali	557	65 %	380	67 %
Normaalia korkeampi	137	16 %	81	14 %
YHTEENSÄ	852	100 %	569	100 %

PANKIN JA VARAINHOIDON HALLINTO JA JOHTAMINEN

Tapiola Pankin varsinainen yhtiökokous 24.4.2008 pidettiin. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2007, valittiin hallituksen jäsenet sekä tilintarkastajat. Tapiola Pankki Oy:n hallituksen jäsenet ovat yhtiöryhmän johtaja Jari Saine, puheenjohtaja, sijoitusjohtaja Jari Eklund, varapuheenjohtaja, johtaja Jaakko Gummerus, toimitusjohtaja Matti Inha ja toimitusjohtaja Tom Liljeström.

Yhtiön varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin edelleen KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana on Juha Tuomala, KHT ja Hannu Pellinen, KHT. Varatilintarkastajina toimivat Sari Airola, KHT ja Riitta Hallio, KHT.

Tapiola Pankin palvelujohtaja, oikeustieteen kandidaatti Marja Pajulahti nimitettiin Tapiola Pankin varatoimitusjohtajaksi. Nimitys tuli voimaan 1.6.2008. Pajulahti on toiminut pankin palvelujohtajana

elokuusta 2006 lähtien ja jatkaa tehtävässä edelleen. Sitä ennen hän toimi Tapiola Pankin luottojohtajana vuodesta 2002 lähtien. Pajulahti seuraa varatoimitusjohtajana eläkkeelle siirtynyttä Matti Norantaa.

Tapiola Varainhoidon varsinainen yhtiökokous 14.3.2008 pidettiin. Varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen jäseniksi valittiin edelleen yhtiöryhmän johtaja Jari Saine puheenjohtajana sekä toimitusjohtaja Harri Lauslahti, johtaja Jaakko Gummerus ja sijoitusjohtaja Jari Eklund. Osuudenomistajien kokouksen valitsemina hallituksen jäseninä jatkavat edelleen toimitusjohtaja Raimo Kuismin ja johtaja Sari Ruottinen.

Tilintarkastajaksi valittiin PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö, jonka nimeämä päävastuullinen tilintarkastaja on Juha Tuomala, KHT. Varatilintarkastajana toimii Lauri Kallaskari, KHT. Osuudenomistajien valitsevat tilintarkastajat vuodelle 2008 ovat Helka Ivaska, KHT ja varatilintarkastaja Hannu Pellinen, KHT.

TULEVAISUUDEN NÄKYMISTÄ PANKKI- JA SIOITUSPALVELUTOIMINNASSA

Korkojen odotetaan pysyvän kuluvan vuoden lähes nykyisellä tasolla. Asuntokaupan ja uusien asuntoluottojen kysynnän ennustetaan hidastuvan. Tähän Tapiola Pankki varautuu panostamalla asiakashankintaan ja kasvun odotetaan olevan alan keskimääräistä kasvua nopeampaa. Varainhankinnan osalta pankin asema on turvattu riittävin taloudellisin puskurein myös mahdollisten kansainvälisten rahamarkkinoiden häiriötilanteiden jatkuessa ja syventyessä.

Vakavaraisuussuunnitelman mukaan vuonna 2008 pankki hankkii omaa pääomaa 10 miljoonaa euroa. Lisäpääomalla varaudutaan kasvun mukaisiin liiketoiminnan riskeihin.

Tapiola Pankin tulostavoite vuodelle 2008 on voitollinen. Kasvuun tähtäävästä panostuksesta johtuen voiton määrä on vielä vaatimaton, mutta samalla asetettujen tavoitteiden mukainen.

Rahastoliiketoiminnan ympäristö säilynee haasteellisena niin kauan kuin lyhyet korot ovat korkealla. Toisaalta osakehintojen varsin nopea ja voimakas lasku mahdollistaa rahastosäästämisen aloittamisen mielekkäällä hintatasolla. Rahastoliiketoiminnan rakenteellista kasvua tukee myös tarve täydentää lakisääteistä turvaa vapaaehtoisella säästämällä.

Epävakaat markkinat lisännevät varainhoitoliiketoiminnan kysyntää. Varsinkin tarve ottaa aktiivisesti kantaa allokaatioon eri omaisuuslajien välillä on kasvanut johtuen arvojen suurista heilahteluista eri omaisuusluokkien välillä.

HENKIVAKUUTUSTOIMINTA

Tapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittavat yksityishenkilöille yksilöllisiä henkivakuutuksia, ryhmähenkivakuutuksia ja yksilöllisiä eläkevakuutuksia myöntävä Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola (Henki – Tapiola) ja sen tytäryhtiö Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola (Yritysten Henki – Tapiola), joka myöntää yrityksille yksilöllisiä henkivakuutuksia, ryhmähenkivakuutuksia, yksilöllisiä eläkevakuutuksia ja ryhmäeläkevakuutuksia.

Henki-Tapiola, konserni	tapiola.fi
Puolivuosikatsaus 2008	

Tunnuslukuja

	1-6/08	1-6/07	1-12/07
Yhtiön koko			
Vakuutusmaksutulo ennen jv-osuutta, milj.euroa	103,2	99,2	202,4
Maksutulon muutos %	4,0	2,3	1,6
Liikevaihto, milj. euroa	133,3	250,5	406,6
Vakuutustekninen vastuuelä, milj. euroa	2 599,2	2 593,5	2 634,9
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin %			
Henki-Tapiola, %	-1,8	3,1	4,0
Yritysten Henki-Tapiola, %	-2,0	2,8	3,5
Toiminnan tehokkuus			
Liikekustannussuhde % kuormitustulosta	124,6	109,8	110,7
Tuloskehitys			
Liikevoitto, milj. euroa	-1,6	92,4	115,8
<i>Liikevoitto, % liikevaihdosta</i>	<i>-1,2</i>	<i>36,9</i>	<i>28,5</i>
Arvostuserojen muutos, milj. e	-109,8	-53,5	-96,0
Kokonaistulos, milj. euroa	-111,4	38,8	19,9
Vakavaraisuus			
Toimintapääoma, milj. euroa *)	204,9	340,8	301,7
Toimintapääoman vähimmäismäärä, milj. e	110,2	106,6	110,2
Tasoituspääoma, milj. euroa	49,6	51,3	48,9
Vakavaraisuuspääoma, milj. euroa *)	257,0	395,8	354,3
Vakavaraisuuspääoma % vastuuelästä *)	11,3	17,5	15,4

*) Arvostuseroista on vähennetty toteutuvaksi arvioitu verovelka.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Tapiolan konsernin liikevoitto oli - 1,6 miljoonaa euroa (92,4 milj. e). Vastuun perustekorkoa alennettiin loppuvuodeksi mikä rasitti liikevoittoa -22,8 milj. eurolla. Arvostuserojen muutos heikensi tulosta 109,8 miljoonaa euroa (heikensi 53,5 milj. e). Kokonaistulos oli - 111,4 miljoonaa euroa (38,8 milj. e).

Henki-Tapiolan konsernin vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta nousi 4,0 prosenttia 103,2 miljoonaan euroon (99,2 milj. e). Finanssialan Keskusliiton (FK) henkivakuutuksen maksutulotilaston mukaan henkivakuutusyhtiöiden maksutulon alenema oli 14,2 prosenttia.

Emoyhtiö Henki -Tapiolan katsauskauden sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli - 1,8 prosenttia (3,1 %) ja tytäryhtiön Yritysten Henki -Tapiolan sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli - 2,0 prosenttia (2,8 %).

Henki-Tapiolan konsernin kuormitustuloon suhteutettu liikekustannussuhde oli 124,6 prosenttia (109,8 %).

Konsernin vakavaraisuuspääoma oli 257,0 miljoonaa euroa (354,3 milj. e 12/2007) ja vakavaraisuusaste eli vakavaraisuuspääoma suhteessa vastuuelkaan oli 11,3 prosenttia (15,4 % 12/2007). Alkuvuoden osakekurssien jyrkkä lasku näkyi arvostuserojen alentumisena, mikä pienensi vakavaraisuuspääomaa.

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

HENKIVAKUUTUSTOIMINTA JA SEN KEHITTÄMINEN

Henki-Tapiolan konsernin vakuutusmaksutulo jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen oli 102,7 miljoonaa euroa (98,8 milj. e.), missä oli nousua 4,0 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. FK:n mukaan koko alan henkivakuutuksen maksutulo aleni 14,2 prosenttia.

Tapiola-ryhmän henkivakuusyhtiöiden yksityistaloustasiakkaiden määrä oli 229 400 (226 100 12/2007) ja yritysasiakkaiden määrä oli 5 500 (5 400 12/2007).

Henki-Tapiolan konsernin yksilöllisen henkivakuutuksen vakuutusmaksutulo aleni 3,8 prosenttia ja oli 39,9 miljoonaa euroa (41,5 milj. e). Ryhmähenkivakuutuksen maksutulo nousi 6,7 prosenttia ja oli 15,7 miljoonaa euroa (14,7 milj. e). Henkivakuutuksen maksutulo aleni yhteensä 1,0 prosentilla. FK:n mukaan alan henkivakuutuksen alenema oli yhteensä 28,9 prosenttia.

Henki-Tapiolan konsernin eläkevakuutuksen maksutulo nousi 11,6 prosenttia 47,6 miljoonaan euroon (42,7 milj. e). Yksilöllisen eläkevakuutuksen vakuutusmaksutulo nousi 9,8 prosenttia ja oli 34,7 miljoonaa euroa (31,7 milj. e). Ryhmäeläkevakuutuksen maksutulo nousi 16,7 prosentilla 12,9 miljoonaa euroon (11,0 milj. e). FK:n mukaan alan yksilöllisen eläkevakuutuksen maksutulo nousi 6,4 prosenttia ja ryhmäeläkevakuutuksen maksutulo nousi 38,8 prosenttia.

Henkivakuutuksen maksutulokehitys on alkuvuoden aikana ollut hyvä. Varsinaisten riskivakuutusten maksutulo on kasvanut lähes kymmenellä prosentilla ja tulevaisuuskin näyttää tällä osa-alueella hyvältä, sillä myynnin kasvu on alkuvuonna ollut yli kaksikymmentä prosenttia. Säästövakuutusten maksutulo on koko alalla ollut voimakkaassa laskussa johtuen lähinnä määräaikaistalletusten houkuttelevuudesta epävarmassa sijoitusmarkkinatilanteesta. Tapiolassa olemme onnistuneet vakuuttamaan asiakkaitamme siitä, että myös laskusuhdanteen aikana tietty osuus riskipitoisissa sijoituselementeissä kannattaa säilyttää. Näin ollen Henki-Tapiolan säästövakuutusten alenema on ollut varsin vähäinen.

Yksilöllisen eläkevakuutuksen maksutulon kehitys on ollut erittäin ilahduttava. Syksyllä 2007 aloitetut myynnin ja maksutulon kasvattamiseen tähdänneet toimenpiteet ovat tehonneet ja maksutulokehityksemme ylittää selvästi alan kehityksen. Ryhmäeläkkeissä alkuvuonna uusmyynti pk-yrityssektorilla kehittynyt markkinoiden kehitystä selvästi paremmin, mutta kannan maksutulo on jäänyt markkinakehityksestä johtuen pääosin kireästä kilpailusta suurasiakassegmentissä.

Henki-Tapiolan konsernin maksetut korvaukset alenivat 10,8 prosenttia 120,6 miljoonaan euroon (135,3 milj. e). Säästösommien takaisinmaksut olivat 43,1 miljoonaa euroa (62,0 milj. e) eli 30,5 prosenttia edellisvuotista vähemmän. Takaisinostojen määrä oli 10,9 miljoonaa euroa (14,3 milj. e), missä on laskua 23,9 prosenttia edellisvuoteen nähden. Muiden maksettujen korvausten määrä nousi 13,0 prosenttia 66,7 miljoonaan euroon (59,0 milj. e).

Henki-Tapiolan konsernin kuormitustuloon suhteutettu liikekustannussuhde nousi 124,6 prosenttiin (109,8 %). Kokonaisliikekulut ennen jälleenvakuutuslaskuita ja poistoja nousivat 44,1 prosenttia 31,3 miljoonaan euroon (21,7 milj. e). Tuloslaskelman liikekulut nousivat 14,1 prosenttia 17,7 miljoonaan euroon (15,6 milj. e) ylittäen hiukan budjetoidun määrän. Liikekulujen nousu on seurausta meneillään olevista toimenpiteistä asiakaspalveluiden ja vakuutuspalvelun kehittämiseksi sekä panostuksista asemamme vahvistamiseen kiristyneessä kilpailutilanteessa.

Henki-Tapiolan konsernin vastuuvelan määrä oli 2 599,2 miljoonaa euroa (2 634,9 milj. e 12/2007), josta varsinaisen takuutuottoisen vakuutusteknisen vastuuvelan määrä oli 2 240,2 miljoonaa euroa (2 248,8 milj. e 12/2007) ja sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelan määrä oli 359,0 miljoonaa euroa (386,1 milj. e 12/2007).

HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN TULOS JA TULOKSEN KÄYTTÖ

Henki-Tapiolan konsernin liikevoitto oli - 1,6 miljoonaa euroa (92,4 milj. e).

Suluissa on vertailulukua edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

Emoyhtiö Henki-Tapiolan liikevoitto oli 3,2 miljoonaa euroa (71,8 milj. e). Riskiliikkeen tulos oli 3,8 miljoonaa euroa (3,7 milj. e) euroa voitollinen, kustannusliikkeen tulos oli 2,7 miljoonaa euroa tappiollinen (1,2 milj. e tappiollinen) ja korkoliikkeen tulos oli 22,3 miljoonaa (69,4 milj. e) euroa voitollinen. Muut liikevoittoon vaikuttavat poikkeukselliset erät olivat yhteensä - 20,2 miljoonaa euroa, missä vastuun täydennysten vaikutus oli - 22,8 miljoonaa euroa. Katsauskauden tuloksesta asiakashyvityksiin varattiin yhteensä 11,4 miljoonaa euroa (39,0 milj. e) ja tulevien lisäetujen vastuusta siirrettiin vastuuntäydennyksiin 22,8 miljoonaa euroa (0,0 milj. e). Tulevien lisäetujen vastuuseen on varattuna 27,8 miljoonaa euroa (50,6 milj. e 12/2007), mikä vastaa nykyisellä hyvitystasolla noin kolmen vuoden hyvityksiin tarvittavaa määrää. Keskimääräinen perustekorko oli 3,3 prosenttia (3,3 % 12/2007).

Tytäryhtiö Yritysten Henki-Tapiolan liikevoitto oli - 9,9 miljoonaa (20,6 milj. e). Riskiliikkeen tulos oli 2,1 miljoonaa euroa voitollinen (0,1 milj. e voitollinen), kustannusliikkeen tulos oli 1,4 miljoonaa tappiollinen (- 0,4 milj. e) ja korkoliikkeen tulos oli 1,2 miljoonaa euroa tappiollinen (21,4 milj. e). Liikevoittoon vaikuttavat poikkeukselliset erät olivat yhteensä - 9,5 miljoonaa euroa (- 0,5 milj. e). Yritysten Henki-Tapiolassa katsauskauden tuloksesta asiakashyvityksiin varattiin yhteensä 6,6 miljoonaa euroa (12,5 milj. e) ja tulevien lisäetujen vastuusta siirrettiin vastuuntäydennyksiin 16,4 miljoonaa euroa (0,0 milj. e). Yritysten Henki-Tapiolassa tulevien lisäetujen vastuuseen on varattuna 20,8 miljoonaa euroa (37,2 milj. e 12/2007), mikä vastaa nykyisellä hyvitystasolla noin 3 vuoden hyvityksiin tarvittavaa määrää. Keskimääräinen perustekorko oli 3,3 prosenttia (3,3 % 12/2007).

SIJOITUSTOIMINTA KÄYVIN ARVOIN – HENKIVAKUUTUS

Osakkeiden ja kiinteistöjen osuudet sijoituksista laskivat katsauskauden aikana. Tapiola myi maaliskuussa merkittävän kiinteistöportfolion Carlylen hallinnoimalle rahastolle. Myynnin ansiosta kiinteistöjen tuotto säilyi tyydyttävänä. Osakkeiden alhaisempi osuus johtui kurssilaskusta. Osakesalkkuun ostettiin mm. terveydenhuoltoalan yhtiöitä sekä myytiin suhdanneherkkiä yhtiöitä. Korkosijoitusten osuus on kasvanut alkuvuonna. Etenkin joukkovelkakirjalainojen osuutta lisättiin, mikä nosti korkoriskiä.

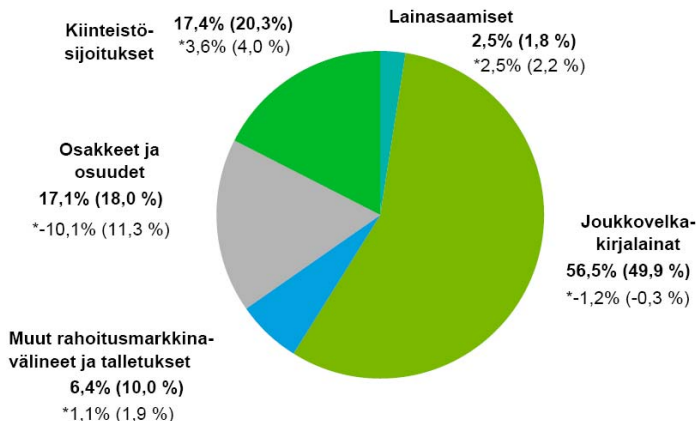
Henki-Tapiola

Henki-Tapiolan katsauskauden sijoitustuotot käyvin arvoon olivat -1,8 prosenttia (3,1 %). Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoon olivat - 31,1 miljoonaa euroa (54,5 milj. e). Sijoitukset käyvin arvoon olivat 1 691,0 miljoonaa euroa (1 772,0 milj. e 12/2007).

Sijoitukset, jakauma ja tuotto prosentti

Käypä arvo 1691,0 milj. euroa (12/2007 1 772,0 milj. euroa)

Sijoitustoiminnan tuotto prosentti -1,8 % (1-6/2007: 3,1 %)

* Tuotto prosentti sijoituslajeittain

Suluissa on vertailulukku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

Osakesijoitukset

Henki - Tapiolan osakesijoitukset katsauskauden lopussa olivat 289,7 miljoonaa euroa (319,0 milj. e 12/2007) eli 17,1 prosenttia (18,0 % 12/2007) sijoituksista. Osakesijoitusten tuotto oli katsauskaudella -10,1 prosenttia (11,3 %).

Korkosijoitukset

Henki - Tapiolan korkosalkun markkina-arvo korkorahastot sekä rahamarkkinasijoitukset mukaan luettuina oli katsauskauden lopussa 1 070,4 miljoonaa euroa (1 062,0 milj. e 12/2007) eli 62,9 prosenttia (59,9 % 12/2007) sijoituksista. Salkun korkoriskiä kuvaava mittari eli niin sanottu modifioitu duraatio oli 5,54 (4,24 12/2007). Korkosijoitukset tuottivat katsauskaudella -0,9 prosenttia (0,0 %). Tappio johtui korkotason noususta.

Kiinteistösijoitukset

Henki - Tapiolan kiinteistösijoitukset olivat katsauskauden lopussa yhteensä 294,5 miljoonaa euroa (359,9 milj. e 12/2007 eli 17,4 prosenttia (20,3 % 12/2007) sijoituksista. Kiinteistöjen tuotto käyvin arvoon oli 3,6 prosenttia (4,0 %). Kiinteistöjen keskimääräinen tyhjyysaste oli 5,4 prosenttia (5,8 % 12/2007).

Lainat

Henki-Tapiolan lainasaamisten käypä arvo oli katsauskauden lopussa 41,8 miljoonaa euroa (31,1 milj. e 12/2008). Lainasaamisten osuus koko sijoituskannasta on 2,5 prosenttia (1,8 % 12/2007). Lainakannan pääpaino oli yritysten tarpeeseen räätälöidyissä sijoituslainoissa. Lainasaamiset tuottivat katsauskaudella 2,5 prosenttia (2,2 %).

Yritysten Henki-Tapiola

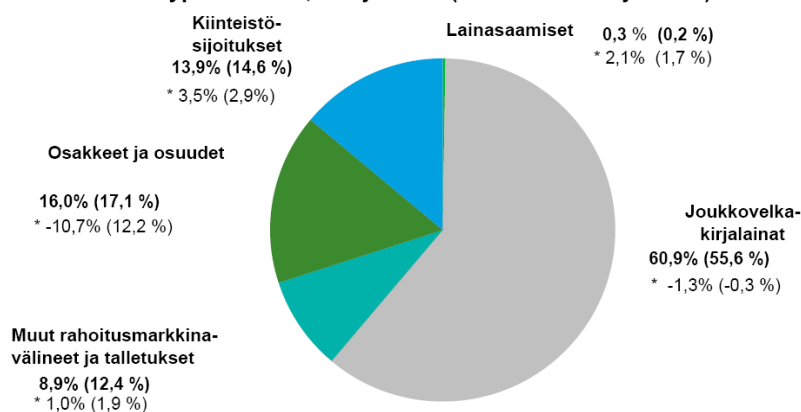
Yritysten Henki-Tapiolan katsauskauden sijoitustuotto käyvin arvoon oli -2,0 prosenttia (2,8 %).

Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoon olivat -16,3 miljoonaa euroa (22,0 milj. e).

Sijoitukset käyvin arvoon olivat 778,4 miljoonaa euroa (802,0 milj. e 12/2007).

Sijoitukset, jakauma ja tuotto prosentti

Käypä arvo 778,4 milj. euroa (12/2007: 802 milj. euroa)

Sijoitustoiminnan tuotto prosentti -2,0 % (6/2007 2,8 %)

* Tuotto prosentti sijoituslajeittain

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

Osakesijoitukset

Yritysten Henki - Tapiolan osakesijoitukset olivat katsauskauden lopussa 124,6 miljoonaa euroa (137,3 milj. e 12/2007) eli 16,0 prosenttia sijoituksista (17,1 % 12/2007). Osakesijoitukset tuottivat katsauskaudella - 10,7 prosenttia (12,2 %).

Korkosijoitukset

Yritysten Henki - Tapiolan korkosalkun markkina-arvo korkorahastot sekä rahamarkkinasijoitukset mukaan luettuina oli katsauskauden lopussa 548,0 miljoonaa euroa (545,9 milj. e 12/2007) eli 69,8 prosenttia sijoituksista (68,1 % 12/2007). Salkun modifioitu duraatio rahamarkkinainstrumentit mukaan lukien oli 5,50 (4,31 12/2007). Korkosijoitukset tuottivat katsauskaudella - 0,9 prosenttia (0,1 %). Tappio johtui korkotason noususta.

Kiinteistösijoitukset

Yritysten Henki - Tapiolan kiinteistösijoitukset olivat katsauskauden lopussa yhteensä 108,6 miljoonaa euroa (116,1 milj. e 12/2007) eli 13,9 prosenttia (14,6 % 12/2007) sijoituksista. Kiinteistöjen tuotto käyvin arvo oli 3,5 prosenttia (2,9 %). Kiinteistöjen keskimääräinen tyhjyysaste oli 15,9 prosenttia (15,9 % 12/2007).

Lainat

Lainasaamisten osuus koko sijoituskannasta on vähäinen.

VAKAVARAISUUS - HENKIVAKUUTUS

Emoyhtiö Henki-Tapiolan toimintapääoma, joka kuvaa määrää jolla vakuutusyhtiön varat ylittävät velat ja muut niihin rinnastettavat sitoumukset oli 167,7 miljoonaa euroa (225,5 milj. e 12/2007) ja toimintapääoman vähimmäismäärä oli 74,5 miljoonaa euroa (75,2 milj. e 12/2007). Sijoitusmarkkinoilla eri omaisuuslajien arvomuutokset ovat vuoden kahden ensimmäisen neljänneksen aikana olleet voimakkaita. Sijoitusten arvostuserojen alentuminen näkyy toimintapääoman alenemana vuoden vaihteeseen nähden. Vakavaraisuuspääoma, joka mittaa yhtiön vakavaraisuutta ja kuvaa riskinkantokapasiteettia oli Henki – Tapiolassa 191,2 miljoonaa euroa (248,6 milj. e 12/2007). Vakavaraisuusaste, joka kuvaa henkivakuutusyhtiöillä yhtiön varallisuuden suhdetta sen korjattuun vastuuvetkaan oli katsauskauden lopussa Henki – Tapiolassa 12,2 prosenttia (15,7 % 12/2007).

Tytäryhtiö Yritysten Henki-Tapiolan toimintapääoma oli 53,2 miljoonaa euroa (80,8 milj. e 12/2007) ja toimintapääoman vähimmäismäärä oli 35,6 miljoonaa euroa (35,0 milj. e). Vakavaraisuuspääoma oli 79,3 miljoonaa euroa (106,5 12/2007). Vakavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 11,1 prosenttia (14,9 % 12/2007).

Henki-Tapiolan konsernin toimintapääoma oli 204,9 miljoonaa euroa (301,7 milj. e 12/2007) ja toimintapääoman vähimmäismäärä oli 110,2 miljoonaa euroa (110,2 milj. e 12/2007). Vakavaraisuuspääoma oli 257,0 miljoonaa euroa (354,3 12/2007). Vakavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 11,3 prosenttia (15,4 % 12/2007).

Vakavaraisuus molemmissa konsernin yhtiöissä on edelleen hyvä vaikka nykyisen laskentatavan mukaiset vakavaraisuusasteet ovat alentuneet mm. korkotason nousun ja pidennetyn duraation takia. Henkivakuuttamisessa vakavaraisuustarkastelu on muuttumassa Solvenssi II:n mukaiseen markkinaehtoiseen laskentatapaan ja korkosijoitusten duraatiota on pidennetty vastaamaan paremmin vastuuvetelan duraatiota. Solvenssi II:n mukaisten koelaskelmien mukaan henkiyhtiöiden vakavaraisuus on edelleen erittäin hyvä.

HENKIVAKUUTUKSEN RISKIASEMA

Kuvaukset Tapiolan henkivakuutusyhtiöiden riskeistä ja riskienhallinnan periaatteista on julkaistu vuoden 2007 tilinpäätöksen liitetiedoissa. Riskienhallinnan periaatteissa ei ole tapahtunut muutoksia.

Alla henkivakuutusyhtiöiden sijoitusten herkkyyksianalyysit, jotka kuvaavat instrumenttien arvoissa tarkasteluhetkellä tapahtuvan muutoksen vaikutusta vakavaraisuuspääomaan.

Henki-Tapiola

	30.6.2008	Muutoksen vaikutus		
		Osakekurssit - 20 %	Kiinteistöjen arvo - 10 %	Korkotaso +1 %- yksikkö
Vakavaraisuuspääoma milj. €	191,2	-57,9	-29,4	-59,0
vakavaraisuusaste %	12,2	-3,7	-1,9	-3,8
Sijoitusten tuotto-%	-1,8	-3,3	-1,7	-3,4

Yritysten Henki-Tapiola

	30.6.2008	Muutoksen vaikutus		
		Osakekurssit - 20 %	Kiinteistöjen arvo -10 %	Korkotaso +1 %- yksikkö
Vakavaraisuuspääoma milj. €	79,3	-25,2	-10,9	-31,1
vakavaraisuusaste %	11,1	-3,5	-1,5	-4,3
Sijoitusten tuotto-%	-2,0	-3,2	-1,4	-3,9

HENKI – TAPIOLAN JA YRITYSTEN HENKI – TAPIOLAN HALLINTO JA JOHTAMINEN

Henki-Tapiolan varsinainen yhtiökokous pidettiin 24.4.2008. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2007, valittiin hallintoneuvostoon uusia jäseniä sekä tilintarkastajat. Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi on kolmivuotinen. Henki-Tapiolan hallintoneuvoston erovuoroisista jäsenistä valittiin uudelleen Jouko Havunen, Seppo Aaltonen, Vesa Ekroos, Merja Lehtonen ja Jouko Setälä.

Uusina jäseninä valittiin lakimies Pekka Ilmivalta (Veikkaus Oy), johtava rehtori Marita Modenius (Koulutuskeskus Salpaus) ja projektipäällikkö Ulla Vanninen (Tieto-Tapiola Oy). Yhtiön varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT-tilintarkastaja Hannu Pellinen. PricewaterhouseCoopers Oy:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT-tilintarkastaja Juha Tuomala. Varatilintarkastajiksi valittiin KHT-tilintarkastajat Riitta Hallio ja Sari Airola PricewaterhouseCoopers Oy:stä. Vakuutusyhtiölain edellyttämäksi valvontatilintarkastajaksi vakuutusyhtiöihin nimettiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja sen sijaiseksi KHT-tilintarkastaja Hannu Pellinen.

Henki-Tapiolan hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksessa 29.5.2008 valittiin hallintoneuvoston puheenjohtajaksi kauppatieteiden lisensiaatti Jouko Havunen Laihialta ja varapuheenjohtajaksi Suomen Mielenterveysseuran toiminnanjohtaja Marita Ruohonen Kirkkonummelta.

Yritysten Henki -Tapiolan varsinainen yhtiökokous pidettiin 24.4.2008. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2007, valittiin hallintoneuvostoon uusia jäseniä sekä tilintarkastajat. Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi on kolmivuotinen. Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvoston erovuoroisista jäsenistä valittiin uudelleen Jari Bachmann, Heikki Halme ja Joel Nemes.

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

Uutena jäsenenä valittiin kauppaneuvos Ahti Manninen (Etelä-Karjalan Osuuskauppa). Yhtiön varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT-tilintarkastaja Hannu Pellinen. PricewaterhouseCoopers Oy:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT-tilintarkastaja Juha Tuomala. Varatilintarkastajiksi valittiin KHT-tilintarkastajat Riitta Hallio ja Sari Airola PricewaterhouseCoopers Oy:stä. Vakuutusyhtiölain edellyttämäksi valvontatilintarkastajaksi vakuutusyhtiöihin nimettiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja sen sijaiseksi KHT-tilintarkastaja Hannu Pellinen.

Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksessa 29.5.2008 valittiin hallintoneuvoston puheenjohtajaksi EL-kori Oy:n toimitusjohtaja Marjut Nordström Asikkalasta ja varapuheenjohtajaksi Pölkky Oy:n toimitusjohtaja, teollisuusneuvos Jouko Virranniemi Kuusamosta.

Vahinko-, Henki- ja Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvostojen puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista muodostuu näiden yhtiöiden toimintaa valvova yhtiöjärjestyksen mukainen yhteistyövaliokunta. Hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunnan puheenjohtajaksi on valittu Vahinko-Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja, johtaja Antti Lemmetyinen. Yhteistyövaliokunnan varapuheenjohtajana toimii Yritysten Henki-Tapiolan hallintoneuvoston puheenjohtaja, toimitusjohtaja Marjut Nordström.

Henki-Tapiolan ja Yritysten Henki-Tapiolan hallitukset ovat nimittäneet kauppatieteen maisteri Minna Kohmon Tapiolan henkivakuutusyhtiöiden toimitusjohtajaksi 1.9.2008 alkaen. Kohmo siirtyy uuteen tehtäväänsä Sampo-konsernista, jossa hän on ollut yli 20 vuotta useissa johtotehtävissä. Viimeksi Kohmo on toiminut Henki-Sammon johtajana ja johtoryhmän jäsenenä vastaten mm. Baltian henkivakuutustoiminnoista.

Tarkemmat tiedot eri hallintoelimistä ja niiden tehtävistä Internet osoitteesta:
www.tapiola.fi

TULEVAISUUDEN NÄKYMISTÄ HENKIVAKUUTUSTOIMINNASSA

Väestön ikääntyminen jatkuu ja muutos on jatkossa voimakas erityisesti kasvukeskuksissa. Tulevina vuosina eläkkeelle jäävät ovat selkeästi vauraampia kuin aiemmat eläkeläissukupolvet ja tulevaisuuden eläkeläiset ovat myös aiempia sukupolvia valmiimpia käyttämään varojaan oman elämänlaatunsa parantamiseen. Tämä tarjoaa henkivakuutusyhtiöille loistavan mahdollisuuden erilaisten uusien tuotteiden kehittämiseen ja nykyisten tuotteiden räätälöintiin tälle kohderyhmälle sopivaksi. Tapiola tuo ensimmäiset tällaiset tuotteensa markkinoille syksyn 2008 aikana.

Syksyllä 2008 alkaa Valtiovarainministeriön johdolla työ, jonka tavoitteena on laajentaa asiakkaiden mahdollisuuksia varautua eläkeikaan. Asiasta käydyssä julkisessa keskustelussa ei ole aina nähty yksilöllisen eläkevakuutuksen vahvuuksia eläkeikaan varautumisen täsmätuotteena. Yksilöllinen eläkevakuutus on muun muassa ainoa markkinoilla oleva tuote, joka pystyy takaamaan asiakkaalle tietyn suuruisen eläkkeen hänen loppuelämäkseen. Tapiolassa tulemme täyden palvelun finanssitalona tarjoamaan asiakkaalle toki täyden valikoiman tuotteita, mutta uskomme myös, että yksilöllinen eläkevakuutus tulee jatkossakin olemaan merkittävä tuote näillä markkinoilla. Yksilöllisen eläkevakuutuksen kilpailukyvyyn parantamiseksi teemme toimenpiteitä, jotka parantavat asiakkaan saamaa palvelua merkittävästi.

Verkon kautta tuotettavia palveluita tullaan kehittämään edelleen sekä myynnissä että vakuutus- ja korvauspalvelussa. Viimeksi mainitulla osa-alueella Tapiolalla vajaan vuoden käytössä ollut lapsivakuutusten itsepalvelukorvaus on saavuttanut erinomaisen vastaanoton ja täyttännyt myös omat odotuksemme.

Yrityslohkolla eläköitymisestä johtuvat työelämän ilmiöt ovat yhä useamman työnantajan akuutteja ongelmia. Tapiolan henkivakuutusyhtiöt kehittävät edelleen voimakkaasti yhdessä ryhmän muiden yhtiöiden kanssa palveluja, joilla asiakkaillemme rakennetaan näihin ongelmiin helposti käyttöön otettavia ratkaisuja. Tällä sektorilla kevään aikana toteutetut pilotit ovat saaneet asiakkailta erittäin positiivisen vastaanoton.

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

LIITETIEDOT - HENKIVAKUUTUS
KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in 1.1.-30.6.2008

	Sijoitusten nettotuotto käyvin arvo in ¹⁾ 1-6/2008 milj. euroa	Sitoutunut pääoma ²⁾ 1-6/2008 milj. euroa	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			1-6/2008	1-6/2007	1-12/2007	1-12/2006	1-12/2005
			%	%	%	%	%
Lainasaamiset ⁵⁾	0,9	37,7	2,5	2,2	4,7	3,4	3,6
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	-10,8	920,4	-1,2	-0,3	1,6	1,0	4,8
* josta korkorahastoja	0,0	70,6	0,0	2,3	2,5	6,2	4,4
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ³⁾	1,6	150,0	1,1	1,9	3,6	3,0	2,2
* josta korkorahastoja	-0,3	49,5	-0,7	1,9	2,9	3,7	2,5
Osakkeet ja osuudet	-32,7	323,7	-10,1	11,3	8,7	18,1	27,0
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	11,0	306,2	3,6	4,0	6,4	9,7	4,3
* josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	-1,5	25,9	-5,8	-2,9	-10,6	32,2	16,1
Muut sijoitukset							
Sijoitukset yhteensä	-29,9	1 738,0	-1,7	3,2	4,2	6,6	8,9
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-1,2						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in ⁶⁾	-31,1	1 738,0	-1,8	3,1	4,0	6,5	8,7

1) Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

3) Sisältää korkorahastojen tuotot

4) Sisältää kiinteistösijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotot

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

6) Luvut ovat ilman sijoitussidonnaisten katteena olevia sijoituksia.

Sijoitusjakauma (käyvin arvo in)

	30.6.2008		30.6.2007		31.12.2007		31.12.2006		31.12.2005	
	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%
Lainasaamiset ^{1), 5)}	41,8	2,5	35,1	2,0	31,1	1,8	34,2	1,9	34,2	2,0
Joukkovelkakirjalainat ^{1), 2)}	956,2	56,5	842,5	47,7	885,1	49,9	840,5	47,4	857,9	50,2
* sisältää korkorahastoja	73,7	4,4	60,9	3,5	65,4	3,7	44,2	2,5	40,0	2,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1), 2), 3)}	108,8	6,4	169,1	9,6	176,9	10,0	120,7	6,8	89,7	5,3
* sisältää korkorahastoja	32,5	1,9	66,1	3,7	68,9	3,9	36,4	2,0	2,0	0,1
Osakkeet ja osuudet	289,7	17,1	374,7	21,2	319,0	18,0	413,2	23,3	369,8	21,6
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	294,5	17,4	343,2	19,4	359,9	20,3	365,6	20,6	357,0	20,9
* sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	28,4	1,7	11,0	0,6	20,3	1,1	6,6	0,4	2,1	0,1
Sijoitukset yhteensä	1 691,0	100,0	1 764,6	100,0	1 772,0	100,0	1 774,2	100,0	1 708,6	100,0

JVK, modifioitu duraatio

5,54

1) Sisältää kertyneet korot

2) Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin.

3) Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset

4) Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin.

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

Suluissa on vertailulukku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

YRITYSTEN HENKIVAKUUTUS OY TAPIOLA
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in 1.1.-30.6.2008

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvo in ¹⁾ 1-6/2008 milj. euroa	Sitoutunut pääoma ²⁾ 1-6/2008 milj. euroa	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			1-6/2008 %	1-6/2007 %	1-12/2007 %	1-12/2006 %	1-12/2005 %
Lainasaamiset ⁵⁾	0,0	1,9	2,1	1,7	3,8	4,8	5,1
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	-5,8	461,3	-1,3	-0,3	1,6	0,9	4,6
* josta korkorahastoja	0,0	28,9	0,0	1,9	3,1	5,6	4,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ³⁾	0,9	86,7	1,0	1,9	3,6	3,2	2,2
* josta korkorahastoja	-0,1	30,5	-0,4	1,9	2,9	3,6	2,3
Osakkeet ja osuudet	-14,8	138,4	-10,7	12,2	9,6	19,2	27,5
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	3,9	111,6	3,5	2,9	3,4	8,1	6,8
* josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	-1,5	21,1	-7,0	-3,9	-13,2	33,6	16,0
Muut sijoitukset							
Sijoitukset yhteensä	-15,8	799,9	-2,0	2,9	3,6	5,6	8,9
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,5						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in ⁶⁾	-16,3	799,9	-2,0	2,8	3,5	5,5	8,7

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvo in = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

3) Sisältää korkorahastojen tuotot

4) Sisältää kiinteistösijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotot

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

6) Luvut ovat ilman sijoitussidonnaisten katteena olevia sijoituksia.

Sijoitusjakauma (käyvin arvo in)

	30.6.2008		30.6.2007		31.12.2007		31.12.2006		31.12.2005	
	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%	milj. euroa	%
Lainasaamiset ^{1), 5)}	1,9	0,3	1,9	0,2	2,0	0,2	6,2	0,8	6,3	0,8
Joukkovelkakirjalainat ^{1), 2)}	474,2	60,9	421,8	52,9	446,2	55,6	438,2	54,6	466,9	60,8
* sisältää korkorahastoja	29,5	3,8	24,1	3,0	27,3	3,4	16,4	2,0	14,7	1,9
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1), 2), 3)}	69,0	8,9	96,9	12,1	99,7	12,4	70,8	8,8	31,7	4,1
* sisältää korkorahastoja	25,1	3,2	35,6	4,5	37,0	4,6	20,2	2,5	0,0	0,0
Osakkeet ja osuudet	124,6	16,0	164,5	20,6	137,3	17,1	175,6	21,9	153,5	20,0
Kiinteistösijoitukset ^{4), 5)}	108,6	13,9	112,8	14,1	116,8	14,6	111,5	13,9	110,1	14,3
* sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	21,8	2,8	13,1	1,6	17,7	2,2	9,3	1,2	3,1	0,4
Sijoitukset yhteensä	778,4	100,0	797,9	100,0	802,0	100,0	802,3	100,0	768,4	100,0

JVK, modifioitu duraatio

5,50

1) Sisältää kertyneet korot

2) Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin.

3) Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset

4) Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin.

5) Kaikki lainat omille kiinteistöille ja rakennusaikaiset saamiset sisältyvät kiinteistösijoituksiin.

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

VAKUUTUS- JA RAHOITUSRYHMITYMÄN VAKAVARAISUUS

Vakuutus- ja rahoitusryhmään kuuluvat vakuutusalan yritykset: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola ja sen tytäryhtiö Alma Vakuutus Oy sekä konsolidoimaton tytäryhtiö Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva; Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola ja sen tytäryhtiö Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola tytäryhtiöineen sekä rahoitusalan yritykset: Tapiola Pankki Oy ja sen tytäryhtiö Tapiola Varainhoito Oy.

Finanssi- ja vakuutuskonglomeraatin vakavaraisuus

Tapiola-ryhmä	tapiola.fi
---------------	------------

Puolivuosikatsaus 2008

VAKUUTUS- RAHOITUSRYHMITYMÄN VAKAVARAISUUS

	30.6.2008	31.12.2007
1. + Ryhmittymän vakuutusyrityksien omien varojen määrä	962,6	1 207,4
2. - Ryhmittymän vakuutusyritysten välinen moninkertainen pääoman käyttö Keskinäinen takuu- ja osakepääoma omistus	-18,3	-18,3
I Ryhmittymän vakuutusyritysten oikaistu omien varojen määrä	944,3	1 189,1
3. + Rahoitusalan yritysten omien varojen yhteenlaskettu määrä	28,4	26,5
4. - Ryhmittymän rahoitusalan yritysten välinen moninkertainen pääoman käyttö Keskinäinen osakepääoma omistus (vakuutusyritykset)	-65,7	-65,8
II Rahoitusalan tytär- ja omistusyhteisyritysten omien varojen oikaistu määrä	-37,2	-39,3
III Rahoitus- ja vakuutusalan omiin varoihin hyväksyttävien erien rajoitukset	-	-
IV Ryhmittymän omat varat (I+II-III)	907,1	1 149,9
	Milj. euroa	
5. + Ryhmittymän vakuutusyrityksien omien varojen vähimmäismäärä	236,7	236,7
6. + Rahoitusalan yritysten yhteenlaskettu omien varojen vähimmäismäärä	32,3	26,3
V Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä	269,0	263,0
	Milj. euroa	
VI Ryhmittymän vakavaraisuus (IV-V)	638,1	886,9
	Milj. euroa	
Ryhmittymän omien varojen määrä suhteessa omien varojen vähimmäismäärään	3,37	4,37

Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta edellyttää, että ryhmittymän omien varojen määrän on jatkuvasti oltava vähintään yhtä suuri kuin ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä. Laskelman perusteella voidaan todeta, että ryhmän vakavaraisuus on lähes 3,5 -kertainen minimimääräänsä nähden.

KIINTEISTÖLIIKETOIMINTA

Kiinteistö-Tapiola Oy (Kiinteistö-Tapiola) on Tapiola-ryhmän omistama kiinteistösijoitus- ja -johtamispalveluja tuottava yhtiö. Yhtiön palvelutarjontaan kuuluvat tilojen vuokraus ja markkinointi, kiinteistöjen rakennuttamis-, ylläpito- ja kehitystoiminta, kiinteistöarviointi sekä osto- ja myyntipalvelutoiminta. Yhtiön toimintaan kuuluu myös suorien kiinteistösijoitusten hoito ja pääomarahastojen hallinnointi sekä kiinteistöliiketoimintaan liittyvä neuvonta.

Kiinteistö-Tapiola Oy	tapiola.fi
Puolivuosikatsaus 2008	

Tunnusluvut

		1-6/08	1-6/07	1-12/07
Yhtiön koko				
Liikevaihto	Milj. e	3,3	3,1	5,5
Henkilöstön määrä	Hlö	46	47	46
Kannattavuus				
Liikevoitto	Milj. e	0,3	0,4	0,1
Liikevoitto -% liikevaihdosta	%	9,9	11,4	1,1
Kulu-tuotto -suhde		0,9	0,9	1,0
Oman pääoman tuotto -%	%	65,9	113,1	36,6
Sijoitetun pääoman tuotto -%	%	30,0	46,7	19,7
Vakavaraisuus				
Omavaraisuusaste	%	23,7	21,2	13,4

KIINTEISTÖLIIKETOIMINTAPALVELUT JA NIIDEN KEHITTÄMINEN

Kiinteistö-Tapiolan liiketoiminnan kehitys on ollut suunnitelman mukaista. Kiristyvistä markkinatilanteesta huolimatta katsauskauden aikana toteutettiin asiakkaille kiinteistöinvestointeja 130,4 miljoonaa euroa (105,6 milj. e) ja kiinteistömyyntejä 264,5 miljoonaa euroa (90,8 milj. e). Katsauskauden aikana Kiinteistö-Tapiola toteutti merkittävän kiinteistöportfoliotransaktion, jossa Tapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt myivät Carlyle Groupin hallinnoimalle rahastolle 30 kiinteistökohdetta arvoltaan 216,0 miljoonaa euroa. Yhtiön hoidossa olevan kiinteistökannan markkina-arvo kasvoi 2 020,1 miljoonaan euroon (1 955,3 milj e 12/2007). Vuokrattava pinta-ala on noin 1,0 miljoonaa m² (1,0 milj m²), joka sisältää toimisto-, liike-, logistiikka-, teollisuus-, hotelli- ja asuinkiinteistöjä. Strategian tavoitteiden mukaisesti Kiinteistö-Tapiola hankki uuden asiakkuuden allekirjoittamalla 31.3.2008 sopimuksen Carlyle Groupin hallinnoiman rahaston kanssa. Yhtiö tuottaa rahastolle kiinteistösijoittamisen ja -johtamisen palveluja.

KIINTEISTÖ-TAPIOLAN TULOSKEHITYS

Yhtiön liikevaihto 3,3 miljoonaa euroa (3,1 milj. e) muodostui isännöinnistä 0,8 miljoonaa euroa (0,9 milj. e), rakennuttamisesta 0,3 miljoonaa euroa (0,3 milj. e), vuokrauksesta ja vuokrahallinnosta 1,2 miljoonaa euroa (1,2 milj. e) ja sijoittamisesta 1,0 miljoonaa euroa (0,7 milj. e). Yhtiön liikevoitto oli 0,3 miljoonaa euroa (0,4 milj. e), mikä oli 9,9 prosenttia (11,4 %) liikevaihdosta. Oman pääoman tuotto oli 65,9 prosenttia (113,1 %) ja sijoitetun pääoman tuotto oli 30,0 prosenttia (46,7 %). Yhtiön omavaraisuusaste oli katsauskauden lopussa 23,7 prosenttia (21,1 %).

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

Yhtiön palveluksessa oli katsauskauden aikana keskimäärin 47 henkilöä.

KIINTEISTÖ-TAPIOLAN HALLINTO JA JOHTAMINEN

Kiinteistö Tapiolan varsinainen yhtiökokous pidettiin 25.3.2008. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2007, valittiin hallituksen jäsenet sekä tilintarkastajat. Hallitukseen valittiin Jari Eklund, puheenjohtaja, Juha-Pekka Halmeenmäki, Hanna Hiidenpalo, Olli-Pekka Laine ja Juha Seppänen. Yhtiön varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy.

Kiinteistö-Tapiolan hallitus on nimittänyt Kiinteistö-Tapiolan uudeksi toimitusjohtajaksi diplomi-insinööri Vesa Immosen 1.9.2008 alkaen. Vesa Immonen siirtyy toimitusjohtajaksi toimittuaan Tapiolassa erilaisissa kiinteistösijoittamisen tehtävissä kymmenen vuotta. Kiinteistö-Tapiolan nykyinen toimitusjohtaja, rakennusneuvos Asko Salminen, toimii jatkossa muun muassa Kiinteistö-Tapiolan konsulttina erilaisissa kiinteistösijoittamisen projekteissa.

TULEVAISUUDEN NÄKYMISTÄ KIINTEISTÖLIIKETOIMINNASSA

Suomen kiinteistömarkkinoiden voimakas kansainvälistyminen ja rakennemuutoksen jatkuminen ovat kasvattaneet sekä palvelukysyntää että -tarjontaa. Tämä luo Kiinteistö-Tapiolalle myönteiset tulevaisuuden näkymät, liiketoiminnan odotetaan kehittyvän suotuisasti ja suunnitelmien mukaisesti. Tavoitteena on asiakkuuksien lisääminen, liikevaihdon kasvattaminen ja kannattavuuden parantaminen vuosien 2008 - 2009 aikana. Toiminnassa panostetaan strategian mukaisesti koko arvoketjun hallintaan, asiakkaiden arvostamien kokonaispalvelujen tuottamiseen sekä palvelujen laadukkaaseen tuottamiseen ja palvelukokonaisuuksien laajentamiseen verkostoitumisella ja innovaatioilla.

YLEISTÄ

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ JA RAKENNE

Tapiola-ryhmän vakuutusyhtiöiden työntekijät ovat olleet työsuhteessa kaikkiin Tapiola-ryhmän vakuutusyhtiöihin. Vuoden 2007 alussa voimaan tulleet työeläkelainmuutosten tavoitteena on muun muassa korostaa työeläkevakuutusyhtiöiden itsenäisyyttä ja riippumattomuutta muista liiketoimintaa harjoittavista yhtiöistä. Lainmuutokset vaikuttavat siihen, että työntekijät eivät enää jatkossa voi olla työsuhteessa sekä Eläke-Tapiolaan että johonkin muuhun yhtiöryhmän yhtiöön. Vuoden 2008 alusta alkaen yksinomaan Eläke-Tapiolalle töitä tekevät henkilöt ovat työsuhteessa Eläke-Tapiolaan. Vahinko - Tapiolassa, Henki - Tapiolassa ja näiden yhtiöiden tuottamissa yhtiöryhmäpalveluissa työskentelevät henkilöt eivät enää vuoden 2008 alusta ole työsuhteessa Eläke-Tapiolaan. Heillä on työsuhte ainoastaan Vahinko-Tapiolaan ja Henki-Tapiolaan. Muutos ei aiheuta muutoksia nykyisen työsuhteen ehtoihin eikä työtehtäviin.

Jatkossakin yhtiöryhmäpalvelut tuottavat palvelut Tapiola-ryhmän eri juridisille yhtiöille. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola (Vahinko-Tapiola) tuottaa Eläke-Tapiolalle sen tarvitsemat pääkonttoripalvelut ja Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola (Henki-Tapiola) alueelliset ja verkkoliiketoimintapalvelut. Kyseisten yhtiöiden ja Eläke-Tapiolan kesken on tehty yhteisistä palveluista ostopalvelusopimukset.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä koko Tapiola-ryhmässä on kasvanut vuoden alusta yhteensä 124 henkilöllä ollen 2 848 henkeä (2 724 henkeä).

YHTEISKUNTAVASTUURAPORTOINTI

Tapiola-ryhmä raportoi yhteiskuntavastuustaan viidennen kerran. Toukokuussa 2008 julkistetun yhteiskuntavastuuraportin teema on "Vastuu tavaksi". Teemalla viitataan siihen, että yhteiskuntavastuu on osa Tapiola-ryhmän strategista suunnittelua ja toiminnan tavoitteita.

Tapiolan yhteiskuntavastuun pohjana ovat yhtiöryhmän yhteiset arvot: asiakkaiden etu, eettinen toiminta, yhdessä menestyminen ja yrittäjähenkisyys. Keskinäisyys yhtiömuotona asettaa Tapiolalle erityisiä avoimuuden ja vastuullisuuden vaatimuksia, koska asiakkaat ovat myös omistajia.

Suluissa on vertailuluku edelliseltä vuodelta. Tuloslaskelman osalta verrataan edellisen vuoden vastaavaan kauteen ja taseen osalta tilinpäätökseen 31.12.

Ulkopuolisten tutkimusten mukaan eri sidosryhmät myös pitävät Tapiolaa yhtenä vastuullisuuden edelläkävijöistä Suomessa.

Tapiola raportoi taloudellisen vaikutuksensa sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Sosiaalinen vastuu kattaa paitsi vastuun asiakkaista ja henkilöstöstä, myös vastuun yhteiskunnalle, johon Tapiolan kaltainen yritys on monin säikein yhteydessä. Vastuu ympäristöstä käsitellään asiakaspalvelun, omistuskiihteistöjen ja toimistotyön näkökulmasta. Ympäristövastuussa koetaan olevan eniten kehitettävää, sillä yhtiöryhmän vaikutus ympäristöön on verraten vähäinen. Ilmastonmuutoksesta aiheutuvien ongelmien torjuminen vaatii kuitenkin tarttumaan asiaan uudella tavalla.

Raportti on laadittu kansainvälisen raportointistandardin Global Reporting Initiativen (GRI) mukaan. Raportti on Suomessa ensimmäisenä yltänyt laajuudeltaan tasolle A+. Tasolla viitataan raportoinnin täydellisyyteen; raportissa on otettu kantaa kaikkiin raportointijärjestelmän edellyttämiin asioihin. Tapiola raportoi myös tärkeimpien sidosryhmien olennaisina pitämiä kysymyksiä. GRI-indeksit on merkitty tekstiin analyytikoita varten. PricewaterhouseCoopers Oy on Tapiolan pyynnöstä antanut raportista riippumattoman varmennuslausunnon.

Tapiola-ryhmän yhteiskuntavastuun periaatteet ja yhteiskuntavastuuraportti on luettavissa Internet – osoitteessa: www.tapiola.fi